

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
&
ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΘΗΝΑ - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2012

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Ιανουάριος 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.....	1
ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ.....	1
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β.....	6
ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ.....	6
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.....	9
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ.....	16
ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ.....	16
1. Καθυστέρηση αδειοδότησης ερασιτεχνικής σχολή χορού.....	16
2. Καθυστέρηση στην εξυπηρέτηση διοικουμένου.....	16
3. Λειτουργία υγειονομικών επιτροπών.....	17
4. Μη καταβολή αναδρομικών διατροφικού επιδόματος.....	18
5. Αίτημα σχετικά με αναπροσαρμογή μισθώματος καταστήματος.....	18
6. Ειρηνοδικείο Σπετσών & Πόρου.....	22
7. Μη καταβολή επιδικασθείσας αποζημίωσης.....	22
8. Καταγγελία Αναδόχου Έργου περί μη καταβολής συμβατικού τμήματος.....	23
9. Άδεια Εγκατάστασης και Λειτουργίας Επιχείρησης.....	26
10. Καταγγελία Επαγγελματικής Ένωσης:.....	27
11. Λειτουργία δημοτικού Parking.....	30
12. Άδεια Λειτουργίας εκτυπωτικού εργαστηρίου.....	33
13. Έκτακτος Διαχειριστικός Έλεγχος σε Ανώνυμη Εταιρεία.....	34
14. Στεγασμένος Σταθμός Αυτοκινήτων.....	37
15. Προσθήκη δραστηριότητας υλαίθριου παιδότοπου.....	40
16. Χορήγηση νέων αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	42
17. Υγειονομικοί Έλεγχοι - Εγκαταλελειμμένα-Επικίνδυνα Κτίρια στο Κέντρο των Αθηνών.....	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Με τον **ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης –Πρόγραμμα Καλλικράτης»**, επιχειρείται η αναδιάρθρωση της αυτοδιοίκησης δύο βαθμίδων, τους Δήμους και τις Περιφέρειες, η οποία αποτελεί προϋπόθεση διοικητικής και οικονομικής της αυτοτέλειας, που κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα .

Στην ολομέλεια της Επιτροπής των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 17 Ιουνίου του 2009, υιοθετήθηκε το μοντέλο **«Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης»** σαν σύγχρονη και αναγκαία αντίληψη στην άσκηση της ευρωπαϊκής πολιτικής, όπως αυτό αποτυπώθηκε στη Λευκή Βίβλο για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, καθώς οι περιφερειακές και τοπικές αρχές της Ευρώπης αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν τον κύριο όγκο της κοινοτικής νομοθεσίας (περίπου 70%) και, συνεπώς, καθίστανται ουσιαστικός παράγοντας στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Σχεδίου για την οικονομική ανάκαμψη.

Από την 1^η Δεκεμβρίου 2009 έχει τεθεί σε ισχύ **η Συνθήκη της Λισαβόνας** και ο ως άνω νόμος εναρμονίζεται και συμβαδίζει με αρχές και αξίες που αποτελούν τη βάση για το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εφαρμοστεί, που είναι αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ρυθμίσεις του Καλλικράτη σαν στόχο έχουν να εξασφαλίσουν για την σύγχρονη αυτοδιοίκηση τον χαρακτήρα της εγγύτητας στην λήψη αποφάσεων, της χρηστής διακυβέρνησης, της εποπτείας και του ελέγχου, της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, της ενίσχυσης του ρόλου και των δικαιωμάτων του πολίτη, του σεβασμού, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ουσιαστικά της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Ένας εκ των θεσμών, που αποτελεί **καινοτομία** για τα ελληνικά αυτοδιοικητικά δεδομένα και αναμένεται να τα επηρεάσει καίρια, είναι και ο θεσμός του **«Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης»**, ο οποίος εισάγεται σε επίπεδο περιφέρειας με το άρθρο **179 του ν.3852/2010**.

Όπως και στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, έτσι και στην Περιφέρεια είναι απαραίτητη η θεσμοθέτηση και λειτουργία ενός οργάνου εσωτερικής και επιτόπιας καταπολέμησης της κακοδιοίκησης και διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών και περιφερειακής διοίκησης. Οι λόγοι που στοιχειοθετούν τη θεσμοθέτηση και την αποστολή του νέου οργάνου στοιχίζονται σε μια ευρύτερη κλίμακα, με όσα αναφέρονται προς τον δημοτικό συμπαραστάτη στην Αιτιολογική Έκθεση του νομοθετήματος, δηλαδή, τα προβλήματα κακοδιοίκησης στις Περιφέρειες, τα παράπονα αρκετών πολιτών για μεροληψία και επιλεκτική πρόσβαση στα κέντρα αποφάσεων των περιφερειακών αρχών, αλλά και την υπερφόρτωση του Περιφερειάρχη από αιτήματα και παράπονα μεμονωμένων πολιτών και ομάδων.

Αποτελεί **αυτοτελές όργανο της Περιφέρειας** που επιβλέπει την ορθή και νομότυπη λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών, λειτουργεί ως εσωτερικός ελεγκτικός μηχανισμός και ενεργεί ως διαμεσολαβητής στη σχέση των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της, ενώ υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης έχει ως αποστολή **την διαμεσολάβηση** μεταξύ πολιτών και επιχειρήσεων και των Υπηρεσιών της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της, με σκοπό **την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και των επιχειρήσεων, την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, την τήρηση της νομιμότητας, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των περιφερειακών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων.** Στοχεύει στην αποσυμφόρηση του Περιφερειάρχη και άλλων αιρετών οργάνων της Περιφέρειας από την μεγάλη συσσώρευση αιτημάτων και την αδυναμία της διερεύνησης των παραπόνων και των καταγγελιών των διοικουμένων. Επιπλέον, στην ίδια ως άνω Αιτιολογική Έκθεση στο άρθρο 179 αναφέρεται ότι, η Περιφέρεια Αττικής, ως μεγαλύτερη και ευρύτερη διοικητική μονάδα, έχει ακόμη περισσότερο ανάγκη της θεσμοθέτησης ενός τέτοιου οργάνου, το οποίο θα διαθέτει το κύρος και την ανεξαρτησία που απαιτούνται.

Επομένως, με το ως άνω άρθρο καθιερώνεται αυτοτελές όργανο της Περιφέρειας, το οποίο αφενός μεν, **προς τα έσω θα λειτουργεί ως εσωτερικός ελεγκτικός μηχανισμός,** δηλαδή θα επιβλέπει την ορθή και νομότυπη λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών, αφετέρου δε και **προς τα έξω, θα ενεργεί ως διαμεσολαβητής στη σχέση των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της.**

Πρόκειται για όργανο που εκλέγεται **με ειδική πλειοψηφία** από το σύνολο των αιρετών μελών της Περιφέρειας, λογοδοτεί μόνο σ'αυτούς και ακολουθεί το χρονοδιάγραμμα της θητείας τους, πρόκειται, δηλαδή, για **θέση μέσω επιλογής** με ορισμένη θητεία καθόσον δεν αποτελεί η θέση αυτή, θέση προαγωγής και δεν εντάσσεται στον Περιφερειακό Οργανισμό,

γεγονός που αποσκοπεί και στην απόδοση σε αυτόν ανεξαρτησίας και μιας πολιτικής ουδετερότητας.

Μέσω του νέου αυτού θεσμού, **αποτρέπονται πρόσθετες διοικητικές διαδικασίες προσφυγής στην εποπτεία, σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και στη δικαιοσύνη**, επειδή πολλά προβλήματα κακοδιοίκησης θα επιλύονται στο πλαίσιο της ίδιας της Περιφέρειας, με αποτέλεσμα και την αποσυμφόρηση των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς και την εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου και χρήματος (βλ. *Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης»*).

Μέσα στις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, είναι να δέχεται και να διερευνά καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων, όσον αφορά την συμπεριφορά των οργάνων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της, που παραβιάζουν δικαιώματα, προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων, δηλαδή κάθε ενέργειας ή παράλειψης που αντιβαίνει στις αρχές της χρηστής διοίκησης ή επιφέρει παράνομα ζημιά στο δημόσιο ή τρίτους.

Σύμφωνα δε με έρευνα του Συνηγόρου του Πολίτη, στην έννοια της κακοδιοίκησης περιλαμβάνονται και η υποστελέχωση των υπηρεσιών, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των υπαλλήλων, η αγενής συμπεριφορά προς τον πολίτη, η έλλειψη μηχανογράφησης, η απουσία προγραμματισμού στην διεκπεραίωση των υποθέσεων, η άθλια κτιριακή υποδομή, η προνομιακή μεταχείριση των πάσης φύσεως μεσαζόντων, κλπ. και διαμεσολαβεί και παρεμβαίνει προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα.

Ιδίως, διερευνά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες όργανο ή υπάλληλος των Υπηρεσιών της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και επιχειρήσεων της : α) *προσβάλλει με πράξη ή παράλειψη δικαίωμα ή συμφέρον που προστατεύεται από το Σύνταγμα και τον Νόμο*, β) *αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από τελεσίδικη ή*

προσωρινά εκτελεστή δικαστική απόφαση, γ) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από διάταξη Νόμου ή από ατομική διοικητική πράξη, δ) ενεργεί ή παραλείπει νόμιμη οφειλόμενη ενέργεια, κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας κατά κατάχρηση εξουσίας.

Ο Περιφερειακός Συμπαράστατης θα επιλέξει τα μέσα και τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργεί. Υποχρεούται όμως, να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά μέσα σε μία ενδεικτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της καταγγελίας. Δεν διαθέτει κανονιστική εξουσία αλλά μόνο υποστηρικτική του έργου της Περιφέρειας. Οι γνωμοδοτήσεις και οι προτάσεις του, που υποβάλλονται στον Περιφερειάρχη και υποχρεωτικά κοινοποιούνται στο Περιφερειακό Συμβούλιο και στον Εκτελεστικό Γραμματέα της Περιφέρειας, πρέπει να δεσμεύουν τις αποφάσεις της Περιφέρειας μόνον σε θέματα νομιμότητας της περιφερειακής δραστηριότητας και όχι σκοπιμότητας, καθ'όσον η ακολουθούμενη πολιτική ανήκει στον Περιφερειάρχη και στο Περιφερειακό Συμβούλιο .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης, όπως προκύπτει από το σχετικό άρθρο 179 του Καλλικράτη, επιλαμβάνεται κάθε θέματος που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του έπειτα από ενυπόγραφη και επώνυμη καταγγελία και αναφορά κάθε ενδιαφερόμενου, φυσικού ή νομικού προσώπου ή από νόμιμα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο. Επομένως, η ύπαρξη άμεσου έννομου συμφέροντος αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της υποβαλλόμενης καταγγελίας στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη. Ως εκ τούτου, δεν νομιμοποιείται κανείς να υποβάλλει καταγγελία για υπόθεση άλλου.

Επίσης, η καταγγελία πρέπει να αφορά αποκλειστικά συμπεριφορά των περιφερειακών οργάνων ή υπαλλήλων της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της, που υπάγεται στην έννοια της κακοδιοίκησης. **Η ως άνω καταγγελία δεν πρέπει να αναφέρεται σε επίδικες ή εκκρεμοδικούσες υποθέσεις**, οι δε αιτιάσεις των καταγγελλόντων δεν πρέπει να αποτελούν αντικείμενο εκκρεμούς δίκης, ούτε να αποτελούν αντικείμενο των προβλεπόμενων διαδικαστικών διοικητικών διαβημάτων, όπως η αίτηση θεραπείας ή η ενδικοφανής προσφυγή, όπου προβλέπονται, γιατί δεν είναι σίγουρο στην περίπτωση αυτή ότι ο καταγγέλλων δεν θα δικαιωθεί με την θετική εξέλιξη του ως άνω διοικητικού διαδικαστικού διαβήματος.

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης δύναται να επιληφθεί υποθέσεων και αυτεπαγγέλτως, ιδίως όταν ο ίδιος εντοπίζει σημαντικά προβλήματα κακοδιοίκησης. Επίσης μετά την παραδεκτή επώνυμη και νόμιμη καταγγελία ή αναφορά, μπορεί να ζητήσει από τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας, τα νομικά της πρόσωπα και τις επιχειρήσεις της, κάθε

πληροφορία, έγγραφο η άλλο στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάσει πρόσωπα και γενικά να ενεργήσει οτιδήποτε κρίνει αυτός πρόσφορο για την διαπίστωση της ουσιαστικής βασιμότητας των καταγγελλόμενων. Στα πλαίσια της έρευνάς του, δύναται να αναθέτει τις υποθέσεις (βάσει των καταγγελιών-αναφορών) σε ειδικούς επιστήμονες – εισηγητές που εργάζονται στις υπηρεσίες της Περιφέρειας και οι οποίοι, αφού λάβουν υπόψη τους την καταγγελία ή αναφορά και τον σχετικό φάκελο της υπόθεσης, συντάσσουν αιτιολογημένη έκθεση την οποία και καταθέτουν στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη.

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης συντάσσει Ετήσια Έκθεση, στην οποία εκθέτει το έργο του, παρουσιάζει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για την βελτίωση των Υπηρεσιών της Περιφέρειας. Η ετήσια αυτή Έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου για τον Απολογισμό Πεπραγμένων της Περιφερειακής Αρχής (άρθρο 185 του ν.3852/2010). Επίσης ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης μπορεί ευκαιριακά να διατυπώνει τις προτάσεις του, τις οποίες υποβάλλει στον Περιφερειάρχη και τις κοινοποιεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο και στον Εκτελεστικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ιδίως για θέματα βελτίωσης της περιφερειακής διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, όταν ο ίδιος εντοπίζει σημαντικά προβλήματα κακοδιοίκησης (παρ. 4, εδ. γ' και δ' άρθρου 179 του ν. 3852/2010). Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες φροντίζουν ώστε να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα, τόσο η ετήσια Έκθεση του, όσο και οι ειδικές προτάσεις του.

Τέλος, σύμφωνα με την παρ. 4 εδ. β' του ως άνω άρθρου 179 του ν.3852/2010 στα πλαίσια προτάσεων βελτίωσης της περιφερειακής διοίκησης για την αντιμετώπιση σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης, πρέπει η νεοσύστατη υπηρεσία του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης να οργανωθεί με γνώμονα τον σεβασμό της αξιοπρέπειας του πολίτη και με στόχο την βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων και της προστασίας τους, σε τυχόν παρατυπίες των περιφερειακών θεσμικών οργάνων και οργανισμών κατά

την άσκηση των διοικητικών αρμοδιοτήτων τους και την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, ούτως ώστε να αποτρέπονται πρόσθετες διοικητικές διαδικασίες, προσφυγές στην εποπτεία, σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και την δικαιοσύνη, εφόσον τα προβλήματα κακοδιοίκησης θα επιλύονται στο πλαίσιο της ίδιας της Περιφέρειας, με αποτέλεσμα και την αποσυμφόρηση των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς και την εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου και χρήματος .(πρβλ για όλα τα ως άνω και μελέτη της Αλεξάνδρας Στράτη-Βάντζου για τον «Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης » εφ.Δ.Δ 2010, σελ.888....).

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης απασχολούνται :

1. δύο (2) υπάλληλοι, κατηγορίας ΤΕ κλάδου Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ΠΕ κλάδου Διοικητικού-Οικονομικού.
2. ένας (1) δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί η έλλειψη προσωπικού του Γραφείου του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης σε συνάρτηση με τον όγκο των υποθέσεων, του εύρους και της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου καθώς και των ασφυκτικών χρονικών περιορισμών επίλυσης των θεμάτων αρμοδιότητάς μας.

Επομένως, στα πλαίσια της εύρυθμης λειτουργίας του Γραφείου μας, κρίνεται απαραίτητη η στελέχωσή του τουλάχιστον με ένα επιπλέον δικηγόρο ή υπάλληλο με πτυχίο Α.Ε.Ι. νομικού τμήματος και έναν υπάλληλο με πτυχίο Α.Ε.Ι. και εξειδίκευση στο δημόσιο ή διοικητικό δίκαιο έτσι ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις και δυσλειτουργίες, γεγονός το οποίο αναφέρθηκε και εγγράφως στους αρμοδίους.

Όμως, μέχρι σήμερα το Γραφείο μας λειτουργεί μόνο με αυτά τα τρία (3) άτομα, ο δε δικηγόρος συγχρόνως απασχολείται και με υποθέσεις της Περιφέρειας, οι οποίες χρεώνονται σ' αυτόν από την Νομική Υπηρεσία.

Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονίσουμε ότι ο Συνήγορος του Πολίτη, ένας παρεμφερής θεσμός (Ανεξάρτητη Αρχή) λειτουργεί με 201 υπαλλήλους, εκ των οποίων 24 ειδικοί Επιστήμονες με απόσπαση, 115 ειδικοί επιστήμονες με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κλπ.

Ορισμένες δε υποθέσεις που απασχολούσαν τον Συνήγορο του Πολίτη και αφορούσαν τον β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Περιφέρεια) ήδη όσον αφορά την Περιφέρεια Αττικής τις δέχεται και τις διερευνά το Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης και όπως θα διαπιστωθεί στην συνέχεια οι υποθέσεις αυτές επιλύονται όταν διαπιστώνεται παρατυπία των περιφερειακών θεσμικών οργάνων και υπαλλήλων κατά την άσκηση των διοικητικών αρμοδιοτήτων τους και ως εκ τούτου ο πολίτης ή και η επιχείρηση δεν προσφεύγει σε άλλο ελεγκτικό οργανισμό ή Ανεξάρτητη Αρχή.

Επειδή **το άρθρο 179** του ν.3852/2010, το οποίο αφορά τον Περιφερειακό Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης παρουσιάζει ορισμένα κενά και δυσλειτουργίες, οι οποίες διαπιστώθηκαν στο μικρό χρονικό διάστημα κατά το οποίο λειτουργεί ουσιαστικά το Γραφείο μας.

Πρότασή μας είναι να υπάρξουν **τροποποιήσεις ως προς το άρθρο 179** ν.3852/2010, όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά πιο κάτω και ειδικότερα :

Ως προς το εδ.1 παρ.1:

«... Ο πολίτης που θα επιλεγεί ως Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης πρέπει να διαθέτει α) πτυχίο νομικού τμήματος Α.Ε.Ι. β) είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου ή αστικού ή εμπορικού δικαίου, είτε δεκαετή δικηγορική εμπειρία είτε προϋπηρεσία σε συναφές για την θέση αντικείμενο. Η επιλογή δικηγόρου σε θέση Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης δεν αποτελεί λόγο ασυμβίβαστου αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος κατά την διάρκεια της θητείας του.»

Η παραπάνω ρύθμιση προτείνεται, δεδομένου ότι τα θέματα που απασχόλησαν μέχρι σήμερα το Γραφείο μας ήταν κυρίως νομικής φύσεως.

Ως προς το εδ.3 παρ.1:

«Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του Συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του ή για σωματική ή πνευματική ανικανότητα εκτέλεσης των καθηκόντων του, με ειδική αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. »

Ως προς την παρ.2 εδ.1 :

«Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της περιφέρειας». Στο σημείο αυτό πρέπει να προστεθούν τα πιο κάτω εδάφια:

Στον Περιφερειακό Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης πρέπει να αποσπαστούν και να ασκούν καθήκοντα ειδικού επιστήμονα έως δέκα (10) μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού αορίστου χρόνου υπάλληλοι του δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. με πτυχίο Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής και γνώση μιας ξένης γλώσσας. Η εμπειρία αποτελεί στοιχείο που εκτιμάται ιδιαίτερα για την αξιολόγηση τους. Τα κριτήρια, ο χρόνος, η συχνότητα, ο τύπος, η διαδικασία και το όργανο αξιολόγησης των ειδικών επιστημόνων καθορίζεται με απόφαση του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης. Η απόσπαση θα διενεργείται με απόφαση των συναρμόδιων οργάνων, μετά από πρόταση του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη. Η απόσπαση θα διαρκεί τρία (3) έτη, μπορεί να παρατείνεται μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου.

Αναπλήρωση του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης να χωρεί εφόσον απουσιάζει ή κωλύεται πρόσκαιρα να ασκήσει τα καθήκοντά του για οποιονδήποτε λόγο. Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης να ορίζει έναν εκ των ειδικών επιστημόνων ως αναπληρωτή του.

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης δεν πρέπει να ευθύνεται, ούτε να διώκεται και να εξετάζεται για γνώμη που διατύπωσε ή πράξη που διενήργησε κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Δίωξη πρέπει να επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση των απορρητών.

Οι ειδικοί επιστήμονες, καθώς και οι αποσπασμένοι υπάλληλοι που ασκούν καθήκοντα ειδικών επιστημόνων, σε περίπτωση που διώκονται ή ενάγονται για πράξη ή παράλειψη κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, πρέπει να έχουν την δυνατότητα να παρίστανται ενώπιον των δικαστηρίων με δικηγόρους της Νομικής Υπηρεσία της Περιφέρειας».

Τέλος κρίνεται σκόπιμη η προσθήκη 6ης παραγράφου ως εξής:

«Με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου ψηφίζεται ο Οργανισμός Εσωτερικής Λειτουργίας του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Πρέπει, συνεπώς, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας να μεριμνήσουν προκειμένου να ενημερωθούν τα αρμόδια όργανα και να συμπληρωθεί και να τροποποιηθεί το ως άνω άρθρο 179 του «Καλλικράτη» ως ανωτέρω.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

Στην μικρή διάρκεια ουσιαστικής λειτουργίας (από τον Μάιο 2011) του Γραφείου του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη υποβλήθηκαν, **εξήντα δύο (62) αιτήματα μέσω e-mail, είκοσι εννέα (29) έγγραφες αναφορές** (ερωτήματα, παράπονα, καταγγελίες), **ένα (1) ερώτημα** από Υπηρεσία της Περιφέρειας και πλήθος τηλεφωνικών ερωτημάτων.

Ειδικότερα :

Όσον αφορά τα υποβληθέντα μέσω e-mail αιτήματα :

- **33** αφορούσαν Υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής, (ποσοστό **53,23%**)
- **10** αφορούσαν την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής (ποσοστό **16,13%**)
- **12** αφορούσαν Δήμους (ποσοστό **19,35%**)
- **2** ερωτήματα που αφορούσαν Υγειονομικές Επιτροπές (ποσοστό **3,23%**)
- **1** αφορούσε το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ποσοστό **1,61%**)
- **3** ήταν ασαφή-αόριστα (ποσοστό **4,84%**)
- **1** αφορούσε το Συνήγορο του Πολίτη (ποσοστό **1,61%**)

Οι κύριες θεματικές κατηγορίες ερωτημάτων αφορούσαν :

- προνοιακά επιδόματα,
- υγειονομικές επιτροπές,
- νέες άδειες TAXI, άρση παρακράτησης κυριότητας
- επικύρωση διαφόρων κατηγοριών εγγράφων με την σφραγίδα της Χάγης,
- βιβλιάρια υγείας,
- άδειες ασκήσεως επαγγέλματος,
- άδειες διαμονής και εργασίας,
- συνταξιοδοτικά,
- συμμετοχής πολιτών σε προγράμματα απασχόλησης,

- επιτροπή εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών για τις εμπορικές μισθώσεις,
- ανθυγιεινές εστίες
- παράπονα πολιτών σχετικά με πρακτικές δήμων

Όσον αφορά τις είκοσι εννέα (29) έγγραφες αναφορές – καταγγελίες :

- 17 τέθηκαν στο αρχείο λόγω αναρμοδιότητας-αοριστίας .(ποσοστό **58,62%**)
- σε **8** εκδόθηκαν **αποφάσεις-πορίσματα**, όλες υπέρ των διοικουμένων (ποσοστό **27,59%**).
- **3** βρίσκονται υπό διερεύνηση (ποσοστό **10,34 %**)
- σε **1** διακόπηκε η έρευνα και η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο, λόγω μη υποβολής των σχετικών εγγράφων από τον καταγγέλλοντα (ποσοστό **3,45%**)

Αξίζει να σημειωθεί, ότι, παρατηρήθηκε επανειλημμένα το φαινόμενο να απευθύνονται οι πολίτες στο Γραφείο μας αναζητώντας πληροφορίες τόσο για θέματα αρμοδιότητας της Περιφέρειας, όσο και για θέματα αρμοδιότητας Δήμων και Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Είναι προφανές ότι αφ' ενός μεν υπάρχει σημαντική δυσχέρεια στην επικοινωνία του πολίτη με τις υπηρεσίες, αφ' ετέρου δε, η εφαρμογή του «Καλλικράτη» δημιούργησε περαιτέρω σύγχυση στον πολίτη, αλλά και στους υπαλλήλους, οι οποίοι, λόγω των αλλεπάλληλων αλλαγών, δεν δύνανται να πληροφορήσουν ή να κατευθύνουν τους πολίτες για θέματα εκτός του στενού πεδίου της υπηρεσίας τους.

Προκύπτει, συνεπώς, επιτακτική η ανάγκη λειτουργίας ενός **Κέντρου Πληροφόρησης Πολιτών, επαρκώς στελεχωμένου με υπαλλήλους πλήρως καταρτισμένους** τόσο για τις αρμοδιότητες της Περιφέρειας, όσο και για αρμοδιότητες που έχουν ήδη μεταφερθεί σε άλλους φορείς.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται επίσης σκόπιμη η πρόβλεψη στον νέο Οργανισμό για τη δημιουργία **μονάδας εντός της Περιφέρειας, επιφορτισμένης με την διαρκή κατάρτιση – επιμόρφωση των**

υπαλλήλων, τόσο σε θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος ως προς την άσκηση των καθηκόντων τους, όσο και σε θέματα που αφορούν το αντικείμενο της υπηρεσίας στην οποία απασχολούνται το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Επίσης, **προτείνεται η σύνταξη εκ μέρους των υπηρεσιών προτύπων εντύπων**, κυρίως για τα θέματα που καταλαμβάνουν τον κύριο όγκο εργασιών κάθε υπηρεσίας, και **εμπεριστατωμένων οδηγιών** για την αντιμετώπιση των κυριότερων θεμάτων, τα οποία θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από τις υπηρεσίες, προκειμένου να αποφεύγεται η έκδοση μη επαρκώς αιτιολογημένων αποφάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν ενδεικτικά ορισμένες περιπτώσεις όπου χαρακτηριστικά εμφανίζονται οι προαναφερόμενες αδυναμίες – δυσλειτουργίες, σημαντικά θέματα που προέκυψαν στο πλαίσιο διερεύνησης των υποθέσεων αυτών, καθώς και η αντιμετώπιση και εξέλιξή τους. Αναλυτικά :

1. Καθυστέρηση αδειοδότησης ερασιτεχνικής σχολή χορού

Μέσω e-mail υπεβλήθησαν παράπονα διοικούμενου σχετικά με **καθυστέρηση αδειοδότησης ερασιτεχνικής σχολή χορού** (καθυστέρηση στην σύσταση επιτροπής ελέγχου αδειοδότησης ερασιτεχνικών σχολών χορού). Ο διοικούμενος απευθύνθηκε τόσο στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης όσο και στον Αντιπεριφερειάρχη Πειραιά όπου με κοινή παρέμβαση τους υπήρξε **επίλυση του ανωτέρω προβλήματος**.

2. Καθυστέρηση στην εξυπηρέτηση διοικουμένου

Μέσω e-mail υπεβλήθησαν παράπονα διοικούμενου για Δ/υση Μεταφορών και Επικοινωνιών Περιφέρειας Αττικής. Ο πολίτης **υπέβαλε αίτημα άρσης παρακράτησης κυριότητας** και κατά την μέρα παραλαβής της από την Υπηρεσία, ενημερώθηκε ότι δεν μπορεί να την παραλάβει, καθώς ο υπάλληλος που χειρίζεται το αίτημα του βρίσκεται σε άδεια και ο φάκελος του δεν μπορεί να ανευρεθεί. Με παρέμβαση του Περιφερειακού Συμπαραστάτη ο πολίτης **την επόμενη μέρα παρέλαβε την άρση παρακράτησης κυριότητας**. Χαρακτηριστικό είναι το μήνυμα του πολίτη που λάβαμε μετά την εξυπηρέτηση του από την Υπηρεσία : *«Σας ευχαριστώ πολύ για την παρέμβασή σας που σαν αποτέλεσμα είχε την*

άμεση διευθέτηση του ζητήματος της άρσης της κυριότητας του αυτοκινήτου μου. Το ζήτημα ότι οι πολίτες με το θεσμό που υπηρετείτε έχουν πια τον συμπαράστατή τους στην συναλλαγή τους με την Περιφέρεια, σας καθιστά πολύτιμους « φίλους » και έχετε την εκτίμηση τους. Πράγμα που δεν θα έλεγα το ίδιο ακόμη και για τις υπηρεσίες, αφού χρειαζόμαστε τις υπηρεσίες σας για να μπορούμε να καταφέρουμε τα αυτονόητα!!!».

Εξ αφορμής του θέματος αυτού, πρέπει να σημειωθούν τα εξής :

Ο ορισμός συγκεκριμένης ημερομηνίας (και δη της συντομότερης δυνατής) **για την διεκπεραίωση του αιτήματος** του διοικούμενου **προάγει τις σχέσεις κράτους – πολίτη, μειώνει το διαχειριστικό κόστος** και την αθρόα προσέλευση πολιτών στις υπηρεσίες που εξυπηρετούν κοινό και **δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας**, ενώ παράλληλα **επιτρέπει στη διοίκηση να αξιοποιήσει το δυναμικό της με το βέλτιστο τρόπο, οργανώνοντας το χρόνο και ρυθμίζοντας το αντικείμενο των εργαζομένων**. Βέβαια, η **διοίκηση θα πρέπει να εμφανίζεται συνεπής ως προς τους χρόνους** τους οποίους η ίδια θέτει και να μην προκαλεί άσκοπη ταλαιπωρία στο διοικούμενο. Υπό το πρίσμα αυτό, η εσωτερική οργάνωση της υπηρεσίας θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε στην περίπτωση – προγραμματισμένης ή μη – απουσίας του αρμοδίου υπαλλήλου, να είναι κατά κανόνα εφικτή η άνευ ετέρου αναπλήρωσή του από συνάδελφό του, ενώ σε καμία περίπτωση η απουσία αυτή δεν θα πρέπει να αποβεί εις βάρος του συναλλασσόμενου πολίτη.

3. Λειτουργία υγειονομικών επιτροπών

Μέσω e-mail υπεβλήθη ικανός αριθμός ερωτημάτων σχετικά με την **λειτουργία των υγειονομικών επιτροπών**. Εξαιτίας της αλλαγής την νομοθεσίας και της μεταφοράς των Πρωτοβάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση στο Ι.Κ.Α., μεγάλος αριθμός πολιτών με εξαιρετικά σοβαρά προβλήματα υγείας δεν ήταν σε θέση καταρχήν να ενημερωθεί αλλά και κατ' επέκταση να εξυπηρετηθεί, καθόσον οι γραμματείες των συγκεκριμένων υγειονομικών επιτροπών πριν την

μεταφορά τους στο ΙΚΑ «φιλοξενούνταν» σε χώρους της Περιφέρειας Αττικής και αυτό συνέτεινε στην περαιτέρω σύγχυση των πολιτών.

4. Μη καταβολή αναδρομικών διατροφικού επιδόματος

Μέσω mail υπεβλήθη καταγγελία σχετικά με **μη καταβολή αναδρομικών διατροφικού επιδόματος** σε μεταμοσχευμένη μυελού των οστών. Η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης, μετά την διερεύνηση της καταγγελίας, διαπίστωσε την βασιμότητα των ισχυρισμών της διοικούμενης και εξέδωσε **Απόφαση – Πόρισμα** όπου **προτείνεται** ότι οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής θα πρέπει **απαρεγκλίτως να προβούν στην αναδρομική καταβολή** του εν λόγω **διατροφικού επιδόματος** στην καταγγέλλουσα για τα έτη 2009 και 2010 και σε προθεσμία 10 ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ως άνω Απόφασης – Πορίσματος.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, είχε δημιουργηθεί σύγχυση στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής, αφ' ενός ως προς την **υποχρέωση ή μη καταβολής** αναδρομικών διατροφικού επιδόματος στην αιτούσα, καθώς και **ως προς το χρονικό σημείο έναρξης της υποχρέωσης αυτής** με βάση τα δεδομένα της συγκεκριμένης υπόθεσης. Η ως άνω σύγχυση οφειλόταν στο γεγονός ότι στην εν λόγω υπηρεσία και αναφορικά με την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων είχαν περιέλθει **αντικρουόμενες μεταξύ τους απόψεις**, αφενός μεν της Νομικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Αττικής, αφ' ετέρου δε της αρμόδιας υπηρεσίας του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

5. Αίτημα σχετικά με αναπροσαρμογή μισθώματος καταστήματος

Υπεβλήθη αίτημα σχετικά με **αναπροσαρμογή μισθώματος καταστήματος**. Ενημερώθηκε εγγράφως η διοικούμενη ότι το έγγραφο αίτημά της δεν περιέχει καταγγελία για κακοδιοίκηση των Υπηρεσιών της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και επιχειρήσεων και έτσι δεν υπάρχει πεδίο διαμεσολάβησης. Παράλληλα έγινε διαβίβαση του εγγραφου αιτήματος στο Γραφείο του Εκτελεστικού Γραμματέα της Περιφέρειας

Αττικής. Επιπρόσθετα, στην προκειμένη περίπτωση **δεν υπήρχε πεδίο διαμεσολάβησης, αφού η διοικούμενη έχει απευθυνθεί στα αρμόδια δικαστήρια.**

Στο σημείο αυτό **κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν** τα παρακάτω:

1. Με το **άρθρο 15 του ν. 4013/15-9-2011 παρ. 1** «*Συνιστώνται Επιτροπές Διακανονισμού για τις εμπορικές μισθώσεις ως εξωδικαστικό όργανο επίλυσης διαφορών που αφορούν την αναπροσαρμογή του μισθώματος των εμπορικών μισθώσεων του π.δ. 34/95 αλλά και οι, βάσει του άρθρου 4 του ως άνω προεδρικού διατάγματος, εξαιρούμενες μισθώσεις, πλην των περιπτώσεων α', β', γ', ιε', ιστ' και ιθ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού*». Κατά την **παρ. 2** «*Οι Επιτροπές συγκροτούνται από τρία (3) μέλη με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους ως εξής : Έναν Σύμβουλο, Πάρεδρο ή Δικαστικό Αντιπρόσωπο, που υπηρετεί σε Γραφείο Νομικού Συμβούλου, ή Δικαστικό Γραφείο της οικείας Περιφέρειας, ως πρόεδρο, έναν κοινό εκπρόσωπο των επαγγελματικών και επιστημονικών φορέων της περιφερειακής ενότητας και έναν εκπρόσωπο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ιδιοκτητών Ακινήτων*». Κατά την **παρ. 5** «*Η Επιτροπή Διακανονισμού είναι αρμόδια για την εξώδικη επίλυση διαφορών που αφορούν την αναπροσαρμογή του μισθώματος στις εμπορικές μισθώσεις για ακίνητα που βρίσκονται μέσα στα όρια της οικείας περιφερειακής ενότητας.*». Ενώ κατά την **παρ. 7** «*Εάν επιτευχθεί συμβιβασμός ως προς την αναπροσαρμογή του μισθώματος συντάσσεται Πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη της Επιτροπής και τα εμπλεκόμενα μέρη ή τους νομίμους εκπροσώπους τους ή τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους, ελέχει θέση δικαστικού συμβιβασμού και αποτελεί τίτλο εκτελεστό. Διαφορετικά, η Επιτροπή εκδίδει Πόρισμα, αντίγραφο του οποίου λαμβάνουν τα μέρη, το οποίο εκφράζει την εκτίμησή της επί της υποθέσεως, καθώς και τη γνώμη της τυχόν μειοψηφίας. Το Πόρισμα της Επιτροπής λαμβάνεται υπόψη από τα Δικαστήρια και εκτιμάται ελεύθερα*». Τέλος, κατά την **παρ. 8** «*Συμβιβασμός επί του μισθώματος που επιτυγχάνεται από τα μέρη χωρίς να έχει υποβληθεί στην Επιτροπή σχετική αναφορά ή πριν από την ακρόαση μπορεί να επικυρώνεται από αυτή με την υποβολή υπογεγραμμένου από τα*

μέρη Πρακτικού. Το επικυρωμένο από την Επιτροπή Πρακτικό επέχει θέση δικαστικού συμβιβασμού και αποτελεί τίτλο εκτελεστό.»

2. Όμως, σύμφωνα με το **άρθρο 94 παρ. 2 του Συντάγματος** «Στα πολιτικά δικαστήρια υπάγονται οι ιδιωτικές διαφορές, καθώς και υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, όπως νόμος ορίζει». Επίσης, **στις 16-12-2010** εκδόθηκε ο νόμος **3898 για την διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις** που σκοπό έχει: **α)** την προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 2008/52/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2008 για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις διασυνοριακών διαφορών και **β)** τη θεσμοθέτηση εθνικών διαδικασιών διαμεσολάβησης. Δηλαδή, στις υποθέσεις που καλύπτονται, εφόσον δεν γίνεται διάκριση, περιλαμβάνονται τόσο εσωτερικές όσο και διασυνοριακές διαφορές.

Παρατηρήσεις επί των ως άνω παραγράφων του επίμαχου **άρθρου 15 ν.4013/2011 :**

A. Το ως άνω άρθρο δεν έχει λάβει υπόψη του το άρθρο 94 του Συντάγματος και κυρίως τον νόμο 3898/2010 για την διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

B. Σύμφωνα με το άρθρο 361 Α.Κ. «για την σύσταση ή αλλοίωση ενοχής σε δικαιοπραξία απαιτείται σύμβαση, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά». Δηλαδή καταλείπεται καταρχήν ελευθερία στα συμβαλλόμενα μέρη με βάση την καθιερούμενη από το ως άνω άρθρο 361 Α.Κ. αυτονομία της ιδιωτικής βουλήσεως να προσδιορίσουν το μίσθωμα. Επομένως, όταν τα μέρη έχουν συμφωνήσει δεν χρειάζεται επικύρωση του ιδιωτικού συμφωνητικού το οποίο ισχύει σε κάθε περίπτωση και το οποίο (συμφωνητικό) οφείλει σε κάθε περίπτωση να λάβει υπόψη του το Δικαστήριο, σε περίπτωση προσφυγής σ'αυτό. Επομένως, σε περίπτωση συμφωνίας δεν είναι απαραίτητη η κατάρτιση οποιουδήποτε συμβιβασμού.

Γ. Τα Πρακτικά των Δικαστηρίων, που περιέχουν συμβιβασμό, έχουν χαρακτήρα δημοσίου εγγράφου, εφόσον συντάσσονται από το γραμματέα, και είναι εκτελεστοί τίτλοι, και με το περιεχόμενό τους αναλαμβάνεται υποχρέωση για παροχή (βλ. *Εφ.Αθ. 12350/1987, Ε.Ε.Ν. 1988,33*). Δεν

αποτελεί οιοσδήποτε συμβιβασμός τίτλο εκτελεστό αλλά μόνον ο ενώπιον δικαστηρίου καταρτιζόμενος συμβιβασμός. Επομένως, δεν αποτελεί εκτελεστό τίτλον κατ'άρθρ. 904 § 2 περ. γ' ΚΠολΔ ο εξώδικος συμβιβασμός, όπως στην προκειμένη περίπτωση, ο οποίος κρίνεται κατά το ουσιαστικόν δίκαιον (άρθρ. 293 § 2 ΚΠολΔ) και δεν επάγεται κατάργηση της δίκης, αλλά παρέχει ένσταση καταλυτική του ουσιαστικού δικαιώματος του ενάγοντος (βλ. *Ι. Μπρίνια: Αναγκ. Εκτέλεσις, 1^{ος} τόμος, εκδ. 1978, 19-216473*). Σε κάθε δε περίπτωση, **η απόφαση** (όπως και το Πρακτικό Συμβιβασμού) **περί αναπροσαρμογής του μισθώματος είναι διαπλαστική** (βλ. *Ολ. Α.Π. 678/1977 ΝοΒ 26, 360 – Α.Π. 393/2002 Δ/νη 2003, 317 – 675/2002 Δ/νη 2003, 74 – 1035/2001 Δ/νη 2003, 477 – Εφ.Αθ. 5440/2003 Δ/νη 2005, 310*) και ως εκ τούτου (όταν απλώς αναπροσαρμόζει το καταβαλλόμενο μίσθωμα) δεν αποτελεί τίτλο εκτελεστό (*Εφ.Πειρ. 443/1981, ΕλλΔ/νη 1983, 117, 118*). Από το συνδυασμό δε των άρθρων 904 § 2 περ. α' και 915, 916 ΚΠολΔ προκύπτει ότι η εκτελεστότης προσδίδεται μόνον στις καταψηφιστικές αποφάσεις (*πρβλ. Κεραμέας, Αστικόν Δίκαιον ΙΙ 1978 § 58 σελ. 66*). Γενικώς γίνεται δεκτόν ότι εκτελεστόν τίτλον αποτελούν μόνον οι καταψηφιστικές δικαστικές αποφάσεις, επί των οποίων και μόνον έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί αναγκαστικής εκτελέσεως των άρθρ. 904 επ. ΚΠολΔ (*Μητσόπουλου, Αναγνωριστική αγωγή, σελ. 183*). Αντιθέτως, δεν ετέθη θέμα εκτελεστότητας των αναγνωριστικών και διαπλαστικών αποφάσεων, των οποίων η ισχύς και πραγμάτωση τοποθετείται μόνον στην υπό ευρεία έννοια εκτέλεση, επισύρουσα ενδεχομένως κατ'αναλογία δικαίου την εφαρμογή γενικών αρχών της αναγκαστικής εκτελέσεως. Πάντως, η εκτέλεση των διαπλαστικών αποφάσεων δεν εμφανίζει πρακτικόν ενδιαφέρον (βλ. *Ι. Μπρίνια, ο.π.π. § 14 σημ. 19*).

Επομένως διερωτώμεθα ποιό είναι το νόημα της σύστασης των επιτροπών αυτών, οι οποίες **σαν αποτέλεσμα θα έχουν την ταλαιπωρία των πολιτών και των επιχειρήσεων**, πρόσθετες δαπάνες για αμοιβές πληρεξούσιων δικηγόρων χωρίς να υπάρχει συγχρόνως κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα. Σύμφωνα λοιπόν με τα προεκτεθέντα, το νομοθέτημα αυτό δεν είναι σύμφωνο με το πνεύμα του «Καλλικράτη», καθ'όσον στη

συγκεκριμένη περίπτωση δεν θα υπάρξει εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου και χρήματος.

Πρότασή μας, λοιπόν, είναι να ενημερώσουν οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας τα αρμόδια κρατικά όργανα να καταργηθεί το ως άνω άρθρο του νόμου (άρθρο 15 ν. 4013/2011) και να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται από τον ν.3898/2010 για την διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθ'όσον οι επιτροπές Διακανονισμού για τις εμπορικές μισθώσεις που συνιστώνται ως εξωδικαστικό όργανο επίλυσης διαφορών και αφορούν αναπροσαρμογή των εμπορικών μισθώσεων του π.δ. 34/05 με το άρθρο 15 του ν. 4013/2011 κλπ δεν έχουν νόημα υπάρξεως παρά μόνον σπατάλη χρόνου και χρήματος σε περίοδο οικονομικής κρίσεως.

6. Ειρηνοδικείο Σπετσών & Πόρου

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης κοινοποιήθηκε έγγραφο του Δήμου Πόρου προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης σχετικά με την **κατάργηση του Ειρηνοδικείου Πόρου** και την **υπαγωγή του στο Ειρηνοδικείο Κρανιδίου**.

Το συγκεκριμένο ζήτημα **δεν εντάσσεται στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων** του Περιφερειακού Συμπαραστάτη, μελετήθηκαν όμως οι παράμετροι του ζητήματος συνταχθείσης σχετικής επιστολής προς το Δήμαρχο Πόρου, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι το Ειρηνοδικείο Πόρου και το Ειρηνοδικείο Κρανιδίου ανήκουν σε διαφορετικές εφετειακές περιφέρειες.

Ως προς το ανωτέρω ζήτημα, η Ολομέλεια του Εφετείου Πειραιώς γνωμοδότησε (8/2011) προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης ότι συντρέχει μόνον περίπτωση συγχώνευσης, ως υπολειτουργούντος, του Ειρηνοδικείου Σπετσών στο Ειρηνοδικείο Καλαυρίας (Πόρου) που ανήκουν στην ίδια Εφετειακή Περιφέρεια.

7. Μη καταβολή επιδικασθείσας αποζημίωσης

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης υπεβλήθη Αίτηση – Καταγγελία η οποία αφορούσε τη μη

καταβολή εκ μέρους της Περιφέρειας Αττικής (ως διαδόχου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής) επιδικασθείσης αποζημίωσης σε πληγέντες από την κατάρρευση του εργοστασίου στο σεισμό τον Σεπτέμβριο του 1999. **Το συγκεκριμένο ζήτημα δεν εμπίπτει στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης**, καθόσον, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ανατολικής Αττικής είχε ήδη ασκήσει αίτηση αναίρεσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, οπότε **η υπόθεση τελεί εν εκκρεμοδικία** και, συνεπώς, δεν συντρέχει περίπτωση ενεργοποίησης του καθήκοντος διαμεσολάβησης του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης.

8. Καταγγελία Αναδόχου Έργου περί μη καταβολής συμβατικού τμήματος

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης διαβιβάστηκε καταγγελία επιχείρησης, η οποία ήταν ανάδοχος έργου, το οποίο είχε ανατεθεί σε αυτήν από πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και κατόπιν διενέργειας ανοιχτού διεθνούς διαγωνισμού. Η καταγγέλλουσα ανάδοχος διαμαρτυρήθηκε **για την μη καταβολή** εκ μέρους της Περιφέρειας Αττικής (ως υπεισελθούσας στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης), **του υπολοίπου συμβατικού τμήματος για την υλοποίηση του έργου** που της είχε ανατεθεί.

Προκειμένου να διερευνηθεί το ζήτημα, το οποίο ενείχε πολλαπλά τεχνικής φύσεως θέματα, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης ζήτησε τον ορισμό υπαλλήλου διαθέτοντος τις σχετικές γνώσεις από τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών, προκειμένου αυτός να ελέγξει τα διαλαμβανόμενα στην προσφυγή και να γνωμοδοτήσει σχετικά με το εν λόγω έργο.

Από την ως άνω έκθεση, αλλά και από τα λοιπά στοιχεία που ελήφθησαν υπ' όψιν, προέκυψε η **βασιμότητα** των στην καταγγελία του Αναδόχου διαλαμβανομένων, με συνέπεια η Περιφερειακή Συμπαραστάτης

του Πολίτη και της Επιχείρησης να προτείνει **την καταβολή του υπολειπομένου συμβατικού τιμήματος στον Ανάδοχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύμβαση και την επιστροφή σε αυτόν των σχετικών εγγυητικών επιστολών Καλής Εκτέλεσης.**

Από τη συνολική, όμως, διερεύνηση του ως άνω θέματος, προέκυψαν και άλλα ζητήματα, άλλοτε οφειλόμενα σε εγγενείς αδυναμίες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών της Περιφέρειας και άλλοτε σε προσωπικές επιλογές των διοικούντων. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκαν τα εξής :

- ◆ Διαπιστώθηκε ότι οι Επιτροπές Παραλαβής Τεχνικών Έργων **δεν αποτελούνται πάντοτε από μέλη διαθέτοντα την απαιτούμενη τεχνογνωσία για την προσήκουσα εκτέλεση των καθηκόντων τους.**
- ◆ Διαπιστώθηκαν **πλημμέλειες ως προς την τήρηση της προβλεπόμενης τυπικής διαδικασίας** (π.χ. σύνταξη πρακτικών χωρίς τις προσήκουσες υπογραφές, μη προσήκουσα παραλαβή υλικών, προφορικές επικοινωνίες με φορείς που οδήγησαν στη λήψη αποφάσεων σημαντικών για την εκτέλεση του έργου χωρίς, έστω μεταγενέστερη, γραπτή αποτύπωσή τους, μη τήρηση του προβλεπόμενου από τη σύμβαση και την προκήρυξη παρουσιολογίου εκπαίδευσης κλπ), **ικανές να δημιουργήσουν κίνδυνο τόσο για την ίδια την αρτιότητα του έργου, όσο και για την χρηματοδότησή του.**
- ◆ Η σχετική σύμβαση **δεν αποτύπωσε ορθώς** την προσφερόμενη από τον Ανάδοχο και σύμφωνη με τη διακήρυξη περίοδο Εγγύησης και Συντήρησης με ενδεχόμενο κίνδυνο ζημίας της Αναθέτουσας Αρχής.
- ◆ **Η Διοίκηση δεν προέβη στις οφειλόμενες εκ μέρους της ενέργειες** μετά την νομότυπη παραλαβή του έργου από την ορισθείσα Επιτροπή Παραλαβής, ήτοι την αποδοχή του Πρακτικού και την αποπληρωμή του Αναδόχου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση. Αντιθέτως, χωρίς ρητώς να αμφισβητηθεί η πληρότητα ή εγκυρότητα του Πρακτικού Οριστικής Παραλαβής του έργου, η Διοίκηση, χωρίς αιτιολογία, καθυστέρησε επί εξάμηνο την αποπληρωμή του έργου, πρακτική που επιφέρει σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις σε βάρος του αντισυμβαλλομένου – Αναδόχου, δεδομένου ότι πέραν της μη

αποπληρωμής του τιμήματος, εξακολουθούσε να παραμένει δεσμευμένη η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης, ενώ ζητήθηκε και προσκομίσθηκε επιπλέον η εγγυητική καλής λειτουργίας.

- ♦ Διαπιστώθηκε επίσης η **έλλειψη συντονισμού παρακολούθησης του έργου και παροχής των αναγκαίων πληροφοριών** προς τον ανάδοχο σε σύντομους χρόνους, καθώς και η μη ορθή τήρηση των σχετικών με το έργο αρχείων.
- ♦ Περαιτέρω, η **Διοίκηση προκάλεσε έλεγχο του έργου από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή όταν τούτο ήταν εκτός λειτουργίας με κίνδυνο την απένταξη του έργου από το σχετικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και αντίστοιχη επιβάρυνση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας.**

Από τις επιμέρους παρατηρήσεις και διαπιστώσεις του ως άνω ελέγχου, προκύπτει ότι η ανάθεση και παραλαβή έργων, ακόμη και μείζονος σημασίας και αυξημένου κόστους, γίνεται από υπαλλήλους, μη έχοντες τις απαιτούμενες προς τούτο γνώσεις, ενώ παρακάμπτονται αναγκαία στάδια και διατυπώσεις, που έχουν προβλεφθεί ακριβώς για τη διασφάλιση της ποιότητας των παραλαμβανομένων από το Δημόσιο αγαθών και υπηρεσιών.

Περαιτέρω, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η εκτέλεση και η παραλαβή του έργου συντελέστηκαν από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ενώ η μη πληρωμή του Αναδόχου και η πρόκληση ελέγχων από την Περιφέρεια Αττικής, γεγονός που καταδεικνύει την έλλειψη συνέχειας και συνέπειας εκ μέρους της Διοίκησης.

Η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης **προτείνει προς την Περιφέρεια Αττικής :** **α)** την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας του υπηρετούντος ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με την ειδικότητα εκάστου, ούτως ώστε, τα τεχνικά έργα να παρακολουθούνται από υπαλλήλους που διαθέτουν τις απαιτούμενες προς τούτο γνώσεις, **β)** να ακολουθούνται οι νόμιμες διατυπώσεις για την παρακολούθηση και την παραλαβή έργων, ούτως ώστε να έργα να εκτελούνται σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης, αλλά και σύμφωνα με τις σχετικές υπογραφείσες συμβάσεις, **γ)** την ταχεία και πλήρη ενημέρωση των

Αντιπεριφερειάρχων για θέματα αρμοδιότητάς τους, ούτως ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα όπως το εν θέματι, τα οποία θέτουν σε κίνδυνο τη χρηματοδότηση έργων όπως το ανωτέρω, **δ)** τη μέγιστη αξιοποίηση των υφισταμένων δομών και συστημάτων προκειμένου αυτά να αποδώσουν τα μέγιστα τόσο προς τον διοικούμενο όσο και προς τη διοίκηση.

9. Άδεια Εγκατάστασης και Λειτουργίας Επιχείρησης

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης περιήλθε καταγγελία επιχείρησης σχετικά με τη χορήγηση σ' αυτήν άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδας ανακύκλωσης.

Συγκεκριμένα, η καταγγέλλουσα εταιρεία υπέβαλε αίτημα για τη χορήγηση σ' αυτήν άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδας ανακύκλωσης, αίτημα το οποίο, αφού αρχικώς απερρίφθη, τελικώς και μετά πάροδο ικανού χρόνου έγινε δεκτό, τεθέντων όμως επιπλέον όρων και προϋποθέσεων.

Προκειμένου να διερευνηθεί το ζήτημα, το οποίο ενείχε και τεχνικής φύσεως θέματα, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης ζήτησε τη συνδρομή της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Κεντρικού Τομέα της Περιφέρειας Αττικής, προκειμένου να ελεγχθεί η βασιμότητα των διαλαμβανομένων στην προσφυγή.

Από τη σχετική συνταχθείσα έκθεση, αλλά και από το συνολικό έλεγχο της υπόθεσης, προέκυψε η βασιμότητα των στην καταγγελία της εν λόγω εταιρείας διαλαμβανομένων, με συνέπεια η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης να προτείνει **τη χορήγηση νέας άδειας εγκατάστασης στην αιτούσα επιχείρηση και την παύση ισχύος των προηγούμενων αντιθέτων αποφάσεων.**

Από τη συνολική, όμως, διερεύνηση του ως άνω θέματος, προέκυψαν τα εξής:

- ♦ Στη συγκεκριμένη υπόθεση υπήρξε αδικαιολόγητα μεγάλη καθυστέρηση στην χορήγηση της εν λόγω άδειας.

- ◆ Αναρμοδίως και κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας επελήφθη του θέματος ο Νομάρχης Δυτικής Αττικής και το Νομαρχιακό Συμβούλιο.
- ◆ Κατά παράβαση του νόμου και των γενικών αρχών του δικαίου τέθηκαν στην απόφαση χορήγησης άδειας εγκατάστασης όροι και προϋποθέσεις πλέον των προβλεπομένων στη σχετική νομοθεσία και, κατά συνέπεια, επαχθείς για την αιτούσα εταιρεία.
- ◆ Παρά την ακύρωση αποφάσεων από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και την αντίθετη πρόταση του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., η Διοίκηση εξακολούθησε να αρνείται τη χορήγηση της άδειας.
- ◆ Επίσης, παρά το νόμο, ελήφθησαν υπ' όψιν για τη χορήγηση της άδειας από την αρμόδια Διεύθυνση οι όροι και προϋποθέσεις που απεφάσισε το Νομαρχιακό Συμβούλιο, αν και αναρμόδιο, ενώ το Γραφείο Νομάρχη προέβη στην έκδοση απόφασης χωρίς να επιληφθεί η αρμόδια Διεύθυνση.
- ◆ Αν και είχαν ήδη αδειοδοτηθεί αντίστοιχες εγκαταστάσεις, εντούτοις, για τη χορήγηση άδειας στην προκείμενη περίπτωση, τέθηκαν διαφορετικοί όροι και προϋποθέσεις.

Η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης προτείνει προς την Περιφέρεια Αττικής : **την άμεση συμμόρφωση των Υπηρεσιών προς τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε περίπτωση προσφυγής του διοικούμενου, μέχρι τον ορισμό του Ελεγκτή Νομιμότητας.**

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι η διάδοχος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Περιφέρεια, δεν προέβη σε άρση της ανωτέρω απόφασης του Νομαρχιακού Συμβουλίου, με συνέπεια τη διατήρηση της παρανομίας.

10. Καταγγελία Επαγγελματικής Ένωσης:

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης της Περιφέρειας Αττικής υποβλήθηκε αναφορά ένωσης

επιχειρήσεων με την οποία εκφράζονταν παράπονα για τα γραφειοκρατικά προβλήματα που προκύπτουν ενόψει της εγκυκλίου του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης Υ1γ/Γ.Π./66803/16.05.2008 «Παροχή διευκρινιστικών οδηγιών εφαρμογής της Υγειονομικής Διάταξης Υ1γ/Γ.Π./οικ 94643/07(ΦΕΚ 1384/3-8-2007 τ.β) συμπλήρωση και τροποποίηση της υπ' αριθ. Α1β/8577/1983(ΦΕΚ 526,τ. Β/24.9.1983) περί υγειονομικού ελέγχου & αδειών ίδρυσης & λειτουργίας των εγκαταστάσεων επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς & των γενικών & ειδικών όρων ιδρύσεως & λειτουργίας των εργαστηρίων & καταστημάτων τροφίμων ή/& ποτών». Συγκεκριμένα, με βάση την ανωτέρω εγκύκλιο οι ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις των μελών της καταγγέλλουσας ένωσης που στεγάζονται σε κτίρια η άδεια των οποίων έχει εκδοθεί πριν την 13.06.2000 (και για τα οποία ο σχετικός νόμος 2831/2000 δεν επιβάλλει να γίνουν οι απαραίτητες διαμορφώσεις, ώστε οι λειτουργικοί χώροι τους να είναι προσπελάσιμοι από άτομα με ειδικές ανάγκες), καλούνται να προσκομίσουν στις αρμόδιες υπηρεσίες βεβαίωση της εκάστοτε αρμόδιας πολεοδομίας ότι υφίστανται στην περίπτωση τους οι αδυναμίες κατασκευής αποχωρητηρίων ΑΜΕΑ που ορίζονται στην ανωτέρω εγκύκλιο, προκειμένου να εξαιρεθούν από την υποχρέωση τέτοιας κατασκευής, παρόλο που από τον υφιστάμενο φάκελο κάθε τέτοιας επιχείρησης προκύπτει ότι η άδεια οικοδομής έχει εκδοθεί πριν το έτος 2000.

Προκειμένου να διερευνηθεί η υπόθεση, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης ζήτησε τη συνδρομή της Νομικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Αττικής, η οποία και γνωμάτευσε μεταξύ άλλων και αναφορικά με το νομικό καθεστώς που διέπει την υποχρέωση κατασκευής αποχωρητηρίων ΑΜΕΑ στα κτίρια στα οποία αφορούσε η αναφορά.

Από τη σχετική γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Αττικής αλλά και από το συνολικό έλεγχο της υπόθεσης, προέκυψε η βασιμότητα των στην καταγγελία διαλαμβανομένων. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι **η επίμαχη εγκύκλιος έχει ασαφές περιεχόμενο** το οποίο επιτρέπει πολλαπλές ερμηνείες αυτής, **η δε ερμηνευτική εκδοχή που έχει υιοθετήσει η αρμόδια υπηρεσία της**

Περιφέρειας Αττικής κρίθηκε ότι παραβλέπει το σαφές γράμμα της κείμενης νομοθεσίας και ότι είναι αντίθετη με την αρχή της νομιμότητας αφού η συγκεκριμένη ερμηνευτική εκδοχή προϋποθέτει την τροποποίηση νομικών ρυθμίσεων που έχουν ισχύ τυπικού νόμου (ν. 2831/2000) και οι οποίες έχουν πολεοδομικό χαρακτήρα και αφορούν στην κατασκευή αποχωρητηρίων ΑΜΕΑ, δυνάμει υπουργικής απόφασης και δυνάμει υγειονομικής διάταξης πλην όμως αμφότερες άνευ σχετικής νομοθετικής εξουσιοδότησης. Κατά συνέπεια, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης της Περιφέρειας Αττικής πρότεινε ότι : **α) Δεν είναι απαραίτητη η προσκόμιση βεβαίωσης της αρμόδιας πολεοδομίας**, στην οποία αναφέρεται η επίμαχη εγκύκλιος, **από τις ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις** των μελών της αιτούσας **που στεγάζονται σε κτίρια η άδεια των οποίων έχει εκδοθεί πριν την 13.06.2000**, υπό την προϋπόθεση ότι από το σχετικό φάκελο προκύπτει ότι η άδεια οικοδομής του συγκεκριμένου κτιρίου έχει εκδοθεί προ της 13.06.2000 και **β) Θα πρέπει οι αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας να μεριμνήσουν και να υποβάλλουν σχετικό αίτημα προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προκειμένου να συμπληρωθεί - διευκρινισθεί η επίμαχη εγκύκλιος του Υπουργείου αυτού**, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να προκύπτει σαφώς από αυτή ότι για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος τα οποία στεγάζονται σε κτίρια με οικοδομική άδεια προ της 13/6/2000, δεν είναι υποχρεωτική η κατασκευή αποχωρητηρίων για ΑΜΕΑ και ότι ως εκ τούτου για τα καταστήματα αυτά δεν είναι απαραίτητη η προσκόμιση βεβαίωσης της αρμόδιας πολεοδομίας ότι κρίνεται αδύνατη η κατασκευή αποχωρητηρίων ΑΜΕΑ, υπό την προϋπόθεση ότι από τον σχετικό φάκελο προκύπτει ότι η άδεια οικοδομής του συγκεκριμένου κτιρίου έχει εκδοθεί προ της 13.06.2000.

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης υπόθεσης η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης **προτείνει** ότι το θέμα της υποχρεωτικής ύπαρξης αποχωρητηρίων για άτομα με ειδικές ανάγκες και της πρόβλεψης άλλων διευκολύνσεων για τα άτομα αυτά ως προς τα κτίρια

η άδεια των οποίων έχει εκδοθεί προ της 13.06.2000 και στα οποία λειτουργούν ήδη καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος **θα πρέπει να ρυθμιστεί νομοθετικά**, αφού ληφθούν υπόψη και οι σχετικές κοινοτικές οδηγίες. Σχετικά με το όλο θέμα υπάρχει ήδη συνεργασία του Γραφείου του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης με το Γραφείο Μελετών για ΑΜΕΑ του ΥΠΕΚΑ.

Από τη συνολική διερεύνηση του ως άνω θέματος, προέκυψε περαιτέρω ότι **οι εγκύκλιοι, παρά τη μεγάλη χρησιμότητά τους για την εύρυθμη και ομοιόμορφη λειτουργία των υπηρεσιών στις οποίες απευθύνονται, μπορούν, σε περίπτωση που είναι ασαφείς ή μη σύννομες, να προκαλέσουν προβλήματα στους διοικούμενους** παρά το γεγονός ότι δεν είναι νομικά δεσμευτικά κείμενα για τους τελευταίους.

Προκειμένου να αποφευχθεί η διαφορετική ανά υπηρεσία αντιμετώπιση συναφών περιπτώσεων, **προτείνεται, οι Γενικές Διευθύνσεις, σε περίπτωση που διαπιστώνουν ασάφειες ή αντιφατικότητες σε εγκυκλίους που καλούνται να εφαρμόσουν, να αποστέλλουν σχετικό ερώτημα προς την Νομική Υπηρεσία** και, εν συνεχεία, σε περίπτωση που η γνωμοδότηση κρίνει ότι ενδεχόμενη εφαρμογή τους δημιουργεί προβλήματα νομιμότητας, να γίνονται τα αναγκαία διαβήματα προς το εκδόν όργανο για την τροποποίηση / ανάκλησή τους, ενώ παράλληλα **θα πρέπει να παρέχονται ρητές οδηγίες προς τις υπηρεσίες που αφορούν.**

11. Λειτουργία δημοτικού Parking : Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης της Περιφέρειας Αττικής, υποβλήθηκε καταγγελία **αναφορικά με τη λειτουργία υπαίθριου σταθμού αυτοκινήτων σε οικόπεδο ιδιοκτησίας Δήμου**, κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων περί αδειών ίδρυσης και λειτουργίας σταθμών αυτοκινήτων, καθώς και αναφορικά με τη μη σφράγιση του σταθμού αυτού εκ μέρους της αρμόδιας Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας Αττικής.

Η ανωτέρω καταγγελία διερευνήθηκε διεξοδικά με τη συνεργασία της αρμόδιας Διεύθυνσης, η οποία σε σχετική έκθεσή της ανέφερε ότι ο συγκεκριμένος χώρος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως χώρος στάθμευσης κατά την έννοια του Π.Δ. 455/76 και ως εκ τούτου δεν ήταν αρμόδια για την αδειοδότηση ή σφράγιση του.

Δεδομένου όμως, ότι ο εν λόγω χώρος: **1)** έχει διαμορφωθεί από τον ιδιοκτήτη αυτού Δήμο, κατά ιδιαίτερο και ειδικό τρόπο ώστε να εξυπηρετείται η εντός αυτού στάθμευση αυτοκινήτων (όπως προέκυψε από σχετική αυτοψία αρμοδίου υπαλλήλου της Περιφέρειας Αττικής), **2)** εκ της εκτάσεως / επιφανείας του δύναται να εξυπηρετήσει άνω των δέκα οχημάτων (προέκυψε δε ότι καθημερινά σταθμεύουν εντός αυτού περί τα 500 αυτοκίνητα) και **3)** διατίθεται προς στάθμευση στο κοινό χωρίς καταβολή φυλάκτρων, αποτελεί κατά τις διατάξεις του π.δ.455/1976 υπαίθριο σταθμό ιδιωτικής χρήσεως, για την ίδρυση και λειτουργία του οποίου απαιτείται η, εκ μέρους της αρμόδιας Υπηρεσίας της Περιφέρειας Αττικής, χορήγηση σχετικής άδειας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις αντίστοιχες διατάξεις του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος. Κατόπιν τούτων και δεδομένης επιπλέον της γεινιάσεως του εν λόγω χώρου, (ο οποίος – σημειωτέον – δεν επιτηρείται), με Δημοτικό Σχολείο, σε συνδυασμό και με το ότι, όπως προέκυψε από σχετικό έγγραφο του οικείου Αστυνομικού Τμήματος, **α)** η στάθμευση στον εν λόγω χώρο γίνεται με ευθύνη των οδηγών **β)** ελλοχεύουν κίνδυνοι προκλήσεως φθορών ή και κλοπών σταθμευμένων οχημάτων καθώς και άλλων έκνομων ενεργειών **γ)** δεν υπάρχει επαρκής φωτισμός και η περιοχή έχει ενταχθεί σε σχετική επιτήρηση με πεζές και εποχούμενες αστυνομικές περιπολίες, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης **πρότεινε την άμεση εφαρμογή** εκ μέρους των αρμοδίων Υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής **των διατάξεων περί σφράγισης σταθμών αυτοκινήτων, λόγω έλλειψης σχετικής άδειας ίδρυσης και λειτουργίας την οποία προβλέπουν οι αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 455/1976.**

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθούν και τα εξής:

1. Ο ιδιοκτήτης του εν λόγω χώρου όπου λειτουργεί ο παράνομος και **άνευ αδειας ίδρυσης και λειτουργίας σταθμός αυτοκινήτων**, δηλαδή ο Δήμος, αρνείται, παρά τις σχετικές αρχικές υποδείξεις των αρμοδίων υπηρεσιών αλλά και τις σχετικές οχλήσεις και καταγγελίες των ενδιαφερομένων, να εφοδιαστεί με τις ανωτέρω άδειες, επικαλούμενος μόνο το γεγονός ότι ο χώρος αυτός διατίθεται δωρεάν στους οδηγούς για εκεί στάθμευση και ότι εκ του λόγου τούτου δεν αποτελεί σταθμό αυτοκινήτων. Τόσο η ιδιότητα (Ν.Π.Δ.Δ.) του ιδιοκτήτη του χώρου όπου λειτουργεί παράνομα ο επίμαχος σταθμός, όσο και η εκ μέρους του ανωτέρω Δήμου επίκληση του επιχειρήματος ότι ο χώρος διατίθεται κατά τον περιγραφόμενο τρόπο, αν και χωρίς άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, δωρεάν και ως ‘κοινωνική’ προσφορά στους δημότες, οδήγησε την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής να θεωρήσει ότι δεν οφείλει να προβεί σε σχετική σφράγιση και να απέχει από τις κατά νόμο οφειλόμενες ενέργειες, προκαλώντας και την σχετική καταγγελία που διερεύνησε η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης.

2. Η αρμόδια όμως υπηρεσία όφειλε εξ αρχής να εφαρμόσει τον νόμο, δεδομένου ότι ο επίμαχος χώρος αποτελεί υπαίθριο σταθμό αυτοκινήτων κατ’ άρθρο 27 του π.δ.455/1976, αφού πρόκειται για ακάλυπτο χώρο χρησιμοποιούμενο για τη στάθμευση, ολική ή μερική διημέρευση ή διανυκτέρευση δέκα αυτοκινήτων και πάνω (και συγκεκριμένα σε ώρες αιχμής σταθμεύουν εκεί περί τα 500 αυτοκίνητα, όπως αναφέρεται σε σχετικά δημοσιεύματα του τοπικού τύπου), σύμφωνα δε με το άρθρο 1 παρ. 2 του αυτού ως άνω νομοθετήματος ο εν λόγω σταθμός, εξ απόψεως χρήσεως κατατάσσεται στην κατηγορία των σταθμών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως, αφού για την εκεί στάθμευση δεν καταβάλλονται φύλακτρα και κατά συνέπεια εφαρμόζονται και σε αυτόν οι σχετικές με τις άδειες ίδρυσης και λειτουργίας διατάξεις του ως άνω προεδρικού διατάγματος. Άλλωστε το σύνολο των διατάξεων του π.δ. 455/1976 διαπνέεται από την σαφή βούληση του νομοθέτη να εξασφαλισθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η ασφάλεια στους χώρους των σταθμών αυτοκινήτων, στεγασμένων ή υπαίθριων, δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης. **Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ** ως ζητούμενο και σκοπός του εν λόγω νομοθετήματος, καθώς και οι

σχετικές με αυτήν υποχρεωτικές προδιαγραφές, δεν διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν καταβάλλονται ή όχι φύλακτρα, στην προκειμένη δε περίπτωση διακυβεύεται η ασφάλεια, μεταξύ άλλων, και των μαθητών του άμεσα γειτνιάζοντας με τον επίμαχο χώρο δημοτικού σχολείου, καθώς και των πεζών που χρησιμοποιούν τον επίμαχο χώρο για την πρόσβασή τους σε παρακείμενα κτίρια δημόσιας χρήσης και συνάθροισης κοινού καθώς και για τη διέλευσή τους ανάμεσα στο υπάρχον Εμπορικό Κέντρο και την παραπλήσια συνοικία (σημειωτέον ότι στον ευρύτερο χώρο, επιφάνειας 7.415 τμ και ιδιοκτησίας του ως άνω δήμου, μέρος του οποίου αποτελεί ο επίμαχος χώρος 5.500τμ στον οποίο σταθμεύουν τα αυτοκίνητα, λειτουργεί το Πολιτιστικό Κέντρο του δήμου, ενώ παραπλεύρως λειτουργεί το Κ.Ε.Π. του δήμου, και χώρος θεώρησης βιβλιαρίων ασφαλισμένων του Ο.Π.Α.Δ., σε γειτονικό δε ακίνητο λειτουργεί το τοπικό Ι.Κ.Α.). Επίσης, εξ αιτίας της χρήσης του επίμαχου χώρου για στάθμευση αυτοκινήτων χωρίς άδεια ίδρυσης και λειτουργίας σταθμού αυτοκινήτων, ελλοχεύουν κίνδυνοι και για τους πεζούς αλλά και τα διερχόμενα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούν την οδό επί της οποίας βρίσκονται η είσοδος και έξοδος του επίμαχου χώρου, λόγω μη τήρησης των σχετικών προδιαγραφών και σήμανσης.

Εν όψει των ανωτέρω η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης **προτείνει ότι οι υπηρεσίες και τα όργανα της Περιφέρειας Αττικής, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, πρέπει, ως έχουν καθήκον, να εφαρμόζουν απαρέγκλιτα τη σχετική κείμενη νομοθεσία και να επιβάλλουν τις προβλεπόμενες κυρώσεις.**

12. Άδεια Λειτουργίας εκτυπωτικού εργαστηρίου

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης υποβλήθηκε διαμαρτυρία διοικούμενης που αφορούσε κλήτευση προς απολογία για **αυθαίρετη εγκατάσταση εκτυπωτικού εργαστηρίου και έκδοση άδειας λειτουργίας του εργαστηρίου.** Η Περιφερειακή Συμπαραστάτης, αφού μελέτησε την έγγραφη διαμαρτυρία, ανέθεσε στην Πρ/νη Δ/νσης Ανάπτυξης Κ.Τ να διενεργήσει έλεγχο σχετικά με την εν λόγω διαμαρτυρία. Η ανωτέρω συνέταξε Έκθεση – Εισήγηση την οποία κατέθεσε

στην Περιφερειακή Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης. Από την έκθεση - εισήγηση προέκυψε η βασιμότητα των ισχυρισμών της διοικούμενης με συνέπεια την **έκδοση Απόφασης-Πορίσματος**, όπου προτείνεται **«...άμεσα να εκδοθεί η άδεια λειτουργίας του εργαστηρίου εκτυπωτικών εργασιών γιατί πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις και έχει κατατεθεί το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών. Επίσης να μην επιβληθούν διοικητικές κυρώσεις, καθόσον προκύπτει πλημμέλεια ενημέρωσης εκ μέρους της Υπηρεσίας. Η χορήγηση της άδειας λειτουργίας, να γίνει στο χρονικό διάστημα των πέντε εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης»**.

Από τη συνολική διερεύνηση της ανωτέρω υπόθεσης διαπιστώθηκε ότι:

Το εν λόγω εργαστήριο εγκαταστάθηκε και μετεγκαταστάθηκε με βάση **ελλιπείς πληροφορίες και υποδείξεις** από τον αρμόδιο υπάλληλο.

Παρατηρήθηκε καθυστέρηση από τον αρμόδιο υπάλληλο στην έκδοση της άδειας λειτουργίας του εργαστηρίου αν και είχε υποβληθεί το σύνολο των αναγκαίων δικαιολογητικών προς την αρμόδια Διεύθυνση.

Η κλήση σε διατύπωση απόψεων της διοικουμένης **δεν όριζε ρητή προθεσμία**, ενώ χρησιμοποιήθηκε **ελλιπές έντυπο** - παρά το γεγονός ότι κατά το χρονικό εκείνο διάστημα είχαν ήδη διανεμηθεί στις υπηρεσίες τα πλήρη και ορθά έντυπα δικαιολογητικών - επ'αυτού δε, σημειώθηκαν **χειρόγραφα οδηγίες που αντί να κατατοπίζουν, δημιουργούσαν σύγχυση στο διοικούμενο**.

Σημειωτέον, επ'ευκαιρία, ότι οι αρμόδιοι Διευθυντές ή Προϊστάμενοι πρέπει να ασκούν την προσήκουσα εποπτεία επί των υφισταμένων τους και να προβαίνουν άμεσα στον έλεγχο των πράξεών τους και τη διερεύνηση τυχόν παραπόνων διοικουμένων, με σκοπό πάντοτε τη σύννομη και ταχεία εξυπηρέτησή τους.

13. Έκτακτος Διαχειριστικός Έλεγχος σε Ανώνυμη Εταιρεία

Ανώνυμη Εταιρεία υπέβαλε προς το Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, καταγγελία που αφορούσε απόφαση του Νομάρχη Δυτικής Αττικής, η οποία εκδόθηκε το έτος 2006

και με την οποία καθορίσθηκε αμοιβή ελεγκτών οι οποίοι διενήργησαν έκτακτο διαχειριστικό έλεγχο στην καταγγέλλουσα.

Προκειμένου να διερευνηθεί το ζήτημα, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης ζήτησε τη συνδρομή της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Κεντρικού Τομέα της Περιφέρειας Αττικής. Από τη σχετική έκθεση, αλλά και από το συνολικό έλεγχο της υπόθεσης, προέκυψε η βασιμότητα των στην καταγγελία της εν λόγω εταιρείας διαλαμβανόμενων, με συνέπεια η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης **να προτείνει την ανάκληση με αναδρομική ισχύ της εν λόγω απόφασης.**

Δεδομένου όμως, ότι το όργανο που εξέδωσε την ως άνω απόφαση (Νομάρχης Δυτικής Αττικής) έχει πάψει να υφίσταται μετά την εφαρμογή του Ν. 3852/2010, **παρατηρήθηκε καθυστέρηση** στην έκδοση της ανακλητικής αποφάσεως, οπότε η καταγγέλλουσα εταιρεία επανήλθε στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη διαμαρτυρόμενη για το γεγονός αυτό. Κατόπιν τούτου, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης εξέδωσε **συμπληρωματική Απόφαση – Πόρισμα**, με το οποίο πρότεινε ότι, **το αρμόδιο πλέον όργανο για την ανάκληση της επίμαχης απόφασης είναι η Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής, στην οποία έχουν μεταβιβασθεί οι σχετικές αρμοδιότητες του Περιφερειάρχη Αττικής.**

Από τη συνολική διερεύνηση του ως άνω θέματος, **προέκυψαν τα εξής:**

- ◆ Η επίμαχη απόφαση του Νομάρχη Δυτικής Αττικής στην οποία αφορούσε η καταγγελία εκδόθηκε **χωρίς προηγούμενη ακρόαση της καταγγέλλουσας και χωρίς την απαιτούμενη αιτιολογία.**
- ◆ Η καταγγέλλουσα είχε υποβάλλει ήδη από 15-1-2007 σχετικό έγγραφό της στο Γραφείο του Νομάρχη Δυτικής Αττικής παραπονούμενη κατά της επίμαχης απόφασης και το οποίο

τιτλοφόρησε ως «Αίτηση Θεραπείας», το οποίο έγγραφο αφού έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου από το Γραφείο του Νομάρχη Δυτικής Αττικής, διαβιβάσθηκε υπηρεσιακά στη Δ/ση Εμπορίου και Τουρισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δυτικής Αττικής και αφού έλαβε σχετικό αριθμό πρωτοκόλλου, τελικά τέθηκε στο Αρχείο την 9-3-2007, χωρίς να εξετασθεί ο πραγματικός χαρακτήρας του και το περιεχόμενό του και χωρίς να διαβιβασθεί αρμοδίως και υπηρεσιακώς στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής αν και έφερε τα χαρακτηριστικά της προσφυγής κατά της επίμαχης απόφασης.

- ◆ Παρατηρήθηκε **σημαντική καθυστέρηση στην έκδοση της ανακλητικής απόφασης** για λόγους που αφορούσαν αποκλειστικά στην εσωτερική λειτουργία των Υπηρεσιών της Περιφέρειας.
- ◆ Σε συνέχεια της Απόφασης – Πορίσματός μας, με την οποία προτείναμε την ανάκληση της επίμαχης αποφάσεως, το ζήτημα της ανάκλησης **απασχόλησε δύο φορές την** προβλεπόμενη από το άρθρο 174 του Ν. 3852/2010 **Εκτελεστική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής.**

Με βάση τις ανωτέρω επιμέρους παρατηρήσεις και διαπιστώσεις, στα πλαίσια της εν λόγω υπόθεσης, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης **προτείνει τα εξής:**

1. Οι ατομικές διοικητικές πράξεις / αποφάσεις των οργάνων της Περιφέρειας Αττικής θα πρέπει να έχουν **σαφή, πλήρη και εμπεριστατωμένη αιτιολογία**, δηλαδή θα πρέπει να περιέχουν έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν στην έκδοσή τους και περαιτέρω εφόσον συντρέχει περίπτωση έκδοσής τους κατά διακριτική ευχέρεια, παράθεση των κριτηρίων βάσει των οποίων άσκησε η διοίκηση την διακριτική της ευχέρεια όταν συντρέχει τέτοια περίπτωση.

2. Οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής στις περιπτώσεις που επιβάλλεται θα πρέπει να τηρούν **απαρέγκλιτα** τη συνταγματικά κατοχυρωμένη επιταγή **της προηγούμενης ακρόασης του**

διοικούμενου (άρθρο 20 § 2 του Συντάγματος) καθώς και το εναρμονισμένο σε αυτή άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, δηλαδή να καλούν αποδεδειγμένα τον ενδιαφερόμενο και να του επιτρέπουν ν' ασκήσει ουσιαστικά το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης, καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, η διοικητική πράξη θα είναι παράνομη, δεδομένου ότι η προηγούμενη ακρόαση αποτελεί ουσιώδη τύπο της διοικητικής διαδικασίας.

3. Οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής θα πρέπει να αναζητούν **το αληθές περιεχόμενο** και χαρακτήρα των εγγράφων και αιτημάτων που τους υποβάλλουν οι διοικούμενοι και να μην περιορίζονται στον χαρακτηρισμό που οι τελευταίοι δίδουν στα έγγραφα αυτά.

4. Λόγοι που αφορούν αποκλειστικά στην εσωτερική λειτουργία των Υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής, **δεν θα πρέπει να προκαλούν καθυστέρηση στην έκδοση πράξεων** και αποφάσεων που ενδιαφέρουν τον διοικούμενο και για τις οποίες έχει υποβάλλει σχετική αίτηση.

5. Δεδομένου ότι οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 174 του Ν. 3852/2010 και είναι κυρίως επιτελικού – συντονιστικού χαρακτήρα, επιπλέον δε, τα όργανα της Διοίκησης έχουν τις αρμοδιότητες που ρητώς τους αναθέτει ο νομοθέτης ή τους εκχωρούνται από το όργανο που αρχικώς τις έχει, **δεν θα πρέπει να εισάγονται στην Εκτελεστική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής ζητήματα που αφορούν δεδομένες εκ του νόμου αρμοδιότητες οργάνων**, καθώς με τον τρόπο αυτό απαξιώνονται τόσο τα εν λόγω όργανα όσο και η Εκτελεστική Επιτροπή.

14. Στεγασμένος Σταθμός Αυτοκινήτων

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής υποβλήθηκε Καταγγελία - Υπόμνημα ανώνυμης εταιρείας η οποία αφορούσε στεγασμένο σταθμό αυτοκινήτων με αντλίες παροχής υγρών καυσίμων και πλυντήριο, του οποίου η καταγγέλλουσα ήταν νέα μισθώτρια και κάτοχος και με την οποία εκφράζονταν παράπονα για την **μη χορήγηση άδειας λειτουργίας του**

ως άνω σταθμού εκ μέρους των αρμοδίων υπηρεσιών της Περιφέρειας Αττικής **στο όνομα της νέας κατόχου – καταγγέλλουσας.** Στην προκειμένη περίπτωση, μετά την λήξη της προηγούμενης μίσθωσης του ακινήτου του εν λόγω σταθμού και την παράδοση του τελευταίου από την προηγούμενη μισθώτρια στους ιδιοκτήτες του, εκδόθηκε απόφαση του αρμοδίου οργάνου της Περιφέρειας Αττικής με την οποία ανακλήθηκε οριστικώς η άδεια λειτουργίας του εν λόγω σταθμού, παρά το γεγονός ότι είχαν υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία τόσο υπεύθυνες δηλώσεις των ιδιοκτητών περί της συνέχισης λειτουργίας του εν λόγω σταθμού και μετά την αποχώρηση από το επίμαχο ακίνητο της παλαιάς μισθώτριας, όσο και σχετική υπεύθυνη δήλωση της νέας μισθώτριας του ακινήτου ότι είναι η νέα κάτοχος του εν λόγω σταθμού αυτοκινήτων και υπό αυτή της την ιδιότητα αίτηση χορήγησης άδειας λειτουργίας του σταθμού στο όνομά της ως νέας κατόχου. Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε από τους ενδιαφερόμενους διοικούμενους προσφυγή ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, ο οποίος με σχετική απόφασή του ακύρωσε την προσβληθείσα απόφαση του αρμόδιου οργάνου της Περιφέρειας Αττικής, για τον λόγο ότι η αιτιολογία της δεν ήταν σαφής, ειδική και επαρκής αφού η διοίκηση στην προκειμένη περίπτωση ανέφερε στην απόφασή της επιγραμματικά και μόνο σχετική γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας, χωρίς να διατυπώσει τις σκέψεις της και χωρίς να ερμηνεύσει τους συγκεκριμένους κανόνες δικαίου κατ' εφαρμογή των οποίων οδηγήθηκε στην οριστική ανάκληση της άδειας λειτουργίας του εν λόγω σταθμού παρά το σχετικό αίτημα του νέου δικαιούχου για χορήγησή της στο όνομά του και ανέπεμψε την υπόθεση για νέα αιτιολογημένη κρίση.

Η ανωτέρω καταγγελία διερευνήθηκε διεξοδικά και προέκυψε η **βασιμότητα** των εις την καταγγελία διαλαμβανομένων, δεδομένου ότι η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής **είχε εφαρμόσει με μη ορθό τρόπο** τις σχετικές περί αδειών ίδρυσης και λειτουργίας διατάξεις του π.δ. 455/1976. Συγκεκριμένα, η υπό του αρμοδίου οργάνου της Περιφέρειας Αττικής υιοθετηθείσα μη ορθή ερμηνευτική εκδοχή του άρθρου 24 παρ. 3 π.δ. 455/1976 και η μη εφαρμογή αυτού στην προκειμένη περίπτωση, περιόριζε ανεπίτρεπτα το πεδίο εφαρμογής του άρθρου αυτού, χωρίς κάτι

τέτοιο να συνάγεται από τη διατύπωση του ανωτέρω νομοθετήματος, οι διατάξεις του οποίου ερμηνεύονται και ενόψει της οικονομικής και επαγγελματικής ελευθερίας που κατοχυρώνεται από το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος και περαιτέρω ήταν αντίθετη και με το όλο πνεύμα του π.δ. 455/1976, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 23 έως 26 του οποίου το ακίνητο του εκάστοτε σταθμού αυτοκινήτων προορίζεται εκ της κατασκευής του ως τέτοιο προκειμένου να λειτουργήσει σε αυτό σταθμός αυτοκινήτων. Με τη ανωτέρω ερμηνεία του άρθρου 24 π.δ.455/1976 που υιοθέτησε η αρμόδια υπηρεσία, στην πράξη παρακωλύονταν η περαιτέρω χρήση του ακινήτου για τον σκοπό για τον οποίο κατασκευάστηκε και συνακόλουθα παρακωλύονταν και το δικαίωμα εκμετάλλευσής του.

Κατόπιν τούτου, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής πρότεινε ότι το αρμόδιο όργανο της Περιφερειακής Ενότητας Κεντρικού Τομέα Αθηνών Περιφέρειας Αττικής θα πρέπει **να ανακαλέσει ως προς το όνομα της προηγούμενης κατόχου την υφιστάμενη άδεια λειτουργίας σταθμού αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης και να χορηγήσει άδεια λειτουργίας του εν λόγω σταθμού στο όνομα του νέου κατόχου**, δηλαδή στην νέα μισθώτρια και ήδη καταγγέλλουσα ανώνυμη εταιρεία, και με την προϋπόθεση ότι η ανωτέρω εταιρεία θα προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και πιστοποιητικό πυροσβεστικής υπηρεσίας σε ισχύ και στο νέο όνομα τα οποία είχαν ζητηθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

Στα πλαίσια της εν λόγω υπόθεσης και με βάση τις επιμέρους παρατηρήσεις και διαπιστώσεις της, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης προτείνει τα εξής:

1. Οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Περιφέρειας Αττικής πρέπει να περιέχουν **σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία**, το δε εκάστοτε εκδόν όργανο θα πρέπει να διατυπώνει ρητά σε αυτές τις σκέψεις του και την υπ' αυτού ερμηνεία των σχετικών διατάξεων, η εφαρμογή των οποίων οδηγεί στην έκδοση των εν λόγω αποφάσεων. Τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας Αττικής δεν πρέπει κατά την έκδοση των αποφάσεών τους και προκειμένου για την αιτιολογία αυτών να αρκούνται στην

επιγραμματική και μόνο αναφορά σχετικών γνωμοδοτήσεων της Νομικής Υπηρεσίας

2. Οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής κατά την άσκηση των καθηκόντων τους πρέπει να προβαίνουν σε **σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία των εκάστοτε εφαρμοστέων διατάξεων** και λαμβάνοντας υπόψη τους μεταξύ όλων των άλλων και την αληθή βούληση του νομοθέτη καθώς και το όλο πνεύμα του εκάστοτε εφαρμοστέου νομοθετήματος.

15. Προσθήκη δραστηριότητας υπαίθριου παιδότοπου

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής διαβιβάστηκε από την Δ/νση Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού ελέγχου Περιφερειακής Ενότητας Κ & Ν Τομέα Αθηνών έγγραφο σύμφωνα με το θέμα του οποίου η ως άνω υπηρεσία διαβίβαζε τα εις αυτήν συνημμένα έγγραφα και στοιχεία και ζητούσε από την Περιφερειακή Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής καθώς και από τη Νομική Υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής **γνωμοδότηση** τους «**..προκειμένου να προστεθεί δραστηριότητα παιδότοπου σε υπάρχον κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος**» πλην όμως, **στην ουσία ζητούσε να της υποδειχθούν οι αποφάσεις τις οποίες έπρεπε να λάβει**, εν όψει των δεδομένων και πραγματικών περιστατικών τα οποία αναφέρονταν στο εν λόγω έγγραφο και στα συνημμένα αυτού. Σύμφωνα με το κατά τα ως άνω διαβιβασθέν έγγραφο η υπόθεση αφορούσε **αίτημα διοικούμενου για προσθήκη δραστηριότητας υπαίθριου παιδότοπου** (σε αίθριο και ακάλυπτο χώρο) σε αντικατάσταση υφιστάμενης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καφετερίας – Κυλικείου – Σνακ Μπαρ σε υπόγειο χώρο και εντός εμπορικού κέντρου και για την οποία υπόθεση υπήρχε σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με την οποία είχε ακυρωθεί εκτελεστή απόφαση του αρμόδιου οργάνου του οικείου δήμου που απέρριπτε σχετική αίτηση του διοικούμενου. Επί του ως άνω εγγράφου και του εις αυτό περιεχομένου αιτήματος η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής

απάντησε ότι **δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της η χορήγηση γνωμοδοτήσεων** σε υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής. Παράλληλα και επ' αφορμή των ανωτέρω, **υποβλήθηκε στο Γραφείο** μας **προφορική καταγγελία** εκ μέρους του συγκεκριμένου διοικουμένου εις τον οποίο αφορούσε η εν λόγω υπόθεση, **αναφορικά με σχετική αδράνεια των αρμόδιων υπηρεσιών** της Περιφέρειας Αττικής. Η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής και στα πλαίσια σχετικής επικοινωνίας με τις αρμόδιες υπηρεσίες τόσο της Περιφέρειας Αττικής όσο και του οικείου δήμου, **διατύπωσε** προς τις ανωτέρω υπηρεσίες τις **απόψεις** της για την όλη υπόθεση και ήδη **αναμένονται οι σχετικές με την υπόθεση ενέργειες** των αρμοδίων υπηρεσιών.

Με βάση τις επιμέρους παρατηρήσεις και διαπιστώσεις, στα πλαίσια της εν λόγω υπόθεσης, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης προτείνει τα εξής:

1. Οι αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα της Περιφέρειας Αττικής θα πρέπει να **εναρμονίζονται** και να **εφαρμόζουν τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής** επί σχετικών προσφυγών διοικουμένων, οι οποίες εκδίδονται στα πλαίσια των σχετικών διατάξεων του ν 3852/2010.

2. Οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής όταν απευθύνονται στην Νομική Υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής ζητώντας γνωμοδοτήσεις, **θα πρέπει να περιορίζουν τα σχετικά ερωτήματα και αιτήματά τους στην εκ μέρους της Νομικής Υπηρεσίας ερμηνεία του νόμου επί ζητημάτων στα οποία, κατά την άποψή τους, εγείρονται ερμηνευτικές αμφιβολίες.** Η εφαρμογή του νόμου, κατ' ορθή ερμηνεία του, είναι έργο των διοικητικών υπηρεσιών της Περιφέρειας και μόνο και δεν πρέπει να ζητούν από την Νομική Υπηρεσία να τους υπαγορεύει στην ουσία και επ' ευκαιρία ζητηθείσας γνωμοδότησης, τις σχετικές αποφάσεις που θα πρέπει οι ίδιες να λάβουν.

16. Χορήγηση νέων αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος

Στο Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης έχουν υποβληθεί καταγγελίες που αφορούν το ιστορικό κέντρο της Αθήνας: Ειδικότερα, δύο (2) πολίτες αιτήθηκαν την παρέμβασή μας προκειμένου να αρθεί η απόφαση του Δήμου Αθηναίων περί μη χορήγησης νέων αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος στα όρια του δήμου.

Αν και το συγκεκριμένο ζήτημα δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, εντούτοις, το θέμα, ως γενικότερης σημασίας, σε συνδυασμό με τα συναφή ζητήματα που αντιμετωπίζει η Διεύθυνση Υγείας και Δημόσιας Υγιεινής Κεντρικού Τομέα απασχόλησε την Περιφερειακή Συμπαραστάτη, η οποία ήρθε σε επαφή με τους συναρμόδιους φορείς προκειμένου να εξευρεθεί η βέλτιστη λύση για τα ανωτέρω ζητήματα.

Ήδη εξεδόθη η υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.3.1/21220 ΚΥΑ (ΦΕΚ τ.Β' 2496/04.11.2011) «Απλούστευση διαδικασίας έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Θεάτρου και Κινηματογράφου», η οποία λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ρυθμίσεις του Ν.3919/2011 «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» ρυθμίζει διεξοδικά και χωρίς περίπλοκη διοικητική διαδικασία τον τρόπο και τις προϋποθέσεις έκδοσης των εν λόγω αδειών.

Περαιτέρω, το Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης απασχολεί το ιδιαίτερα κρίσιμο ζήτημα της δημόσιας υγιεινής : Όπως προέκυψε από τα κοινοποιούμενα στο Γραφείο μας έγγραφα της αρμόδιας Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου Π.Ε. Κ.& Ν. Τομέα, αλλά και από καταγγελίες, προφορικές και γραπτές πολιτών, στο κέντρο των Αθηνών πλείστα εγκαταλελειμμένα κτίρια έχουν μετατραπεί σε ανθυγιεινές εστίες, όπου διαβιεί μεγάλος αριθμός λαθρομεταναστών σε συνθήκες επικίνδυνες, τόσο από άποψη υγιεινής, όσο και από άποψη ασφάλειας. Το Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη διαβίβασε προς την Εισαγγελία

Πρωτοδικών Αθηνών, όπου αυτό κρίθηκε αναγκαίο, ή προς συναρμόδιες αρχές τα σχετικά έγγραφα (καταγγελίες – εκθέσεις αυτοψίας της υγειονομικής υπηρεσίας), προκειμένου να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες.

17. Υγειονομικοί Έλεγχοι - Εγκαταλελειμμένα-Επικίνδυνα Κτίρια στο Κέντρο των Αθηνών

Αποτελεί κοινό τόπο και αντίληψη και έχει πολλάκις απασχολήσει, τόσο τα μέσα ενημέρωσης όσο και τις συναρμόδιες υπηρεσίες, ότι το κέντρο των Αθηνών έχει υποστεί σημαντική υποβάθμιση, οφειλόμενη σε πολλά και διαφορετικά αίτια, οδηγούμενο νομοτελειακά στην απαξίωση και εγκατάλειψή του.

Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των οικονομικών μεταναστών, πολλοί εκ των οποίων βρίσκονται στη χώρα παράνομα και οι οποίοι συρρέουν αθρόα στην περιοχή λόγω των χαμηλών ενοικίων, αλλά και της συνύπαρξης με ομοεθνείς τους, οδηγεί στην απομάκρυνση των παλαιών κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι αναζητούν περιοχές κατοικίας που προσφέρουν υψηλότερο επίπεδο ζωής, εγκαταλείποντας τον παραδοσιακό τόπο διαμονής τους.

Δεδομένου ότι οι στερούμενοι οικονομικών πόρων αλλοδαποί διαβιούν, είτε σε μισθωμένα διαμερίσματα, είτε σε εγκαταλελειμμένα κτίρια, είτε ακόμη και στο δρόμο, σε αριθμούς που καθιστούν αδύνατη την τήρηση έστω υποτυπωδών κανόνων υγιεινής, δημιουργεί ρυπογόνες εστίες που καθιστούν έτι περαιτέρω αδύνατη τη διαβίωση των παραδοσιακών κατοίκων και επαγγελματιών της περιοχής.

Ο αριθμός των εγκαταλελειμμένων από τους ιδιοκτήτες τους κτιρίων, τα οποία χρήζουν άμεσα είτε επισκευής είτε κατεδάφισης, είτε σε κάθε περίπτωση κάποιας μορφής επέμβασης, έχει αυξηθεί ραγδαία, ιδιαίτερα στο κέντρο των Αθηνών, δημιουργώντας σημαντικό παράγοντα κινδύνου για την υγεία και ασφάλεια των πολιτών, περιοίκων ή διερχομένων, υποβαθμίζοντας παράλληλα το φυσικό, πολεοδομικό και πολιτιστικό περιβάλλον και, κατά συνέπεια, την ποιότητα ζωής της περιοχής στην οποία βρίσκονται. Η έκταση του φαινομένου γίνεται εύκολα αντιληπτή αν

αναλογισθεί κανείς ότι μόνον στα όρια του Δήμου Αθηναίων έχουν καταγραφεί 1.614 εγκαταλελειμμένες μονοκατοικίες (βλ. Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, *Τα εγκαταλελειμμένα κτίρια*, Συμβολή στην Εφαρμογή του άρθρου 268 ΚΒΠΝ). Μεγάλος αριθμός αυτών έχουν μετατραπεί σε άσυλα αστέγων και οικονομικών μεταναστών, πολλές εμφανίζουν σημεία στατικής ανεπάρκειας, υφισταμένου αμέσου κινδύνου κατάρρευσης τμημάτων τους ή του συνολικού οικοδομήματος. Παράλληλα, πλείστες αυτών αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία λόγω της μη αποκομιδής οικοδομικών υλικών και απορριμμάτων, δημιουργώντας εστίες πιθανών επιδημιών, ενώ αυξημένος είναι και ο κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Επιπλέον, η τάση αποκέντρωσης των δημοσίων υπηρεσιών και η απομάκρυνσή τους από το παραδοσιακό κέντρο οδηγούν στην περαιτέρω υποβάθμιση και απαξίωσή του.

Παρίσταται, συνεπώς, επιβεβλημένη η ανάγκη άμεσης λήψης μέτρων και η ανάληψη πρωτοβουλιών εκ μέρους της Πολιτείας.

Σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 1 του Συντάγματος, *«υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων»*. Σήμερα και μετά την θέση σε ισχύ του ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»), οι σχετικές πολεοδομικές αρμοδιότητες έχουν περιέλθει στους Δήμους, ενώ στο άρθρο 210 του ως άνω νόμου *«Μητροπολιτικές Λειτουργίες»* ορίζεται ότι *«Η Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής.....ασκεί πλέον των αρμοδιοτήτων του άρθρου 186 και αρμοδιότητες μητροπολιτικού χαρακτήρα.....Οι λειτουργίες μητροπολιτικού χαρακτήρα αφορούν τους τομείς περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων.....που υπερβαίνουν τα διοικητικά όρια δήμου...»*.

Επισημαίνεται ότι στο σύνολο σχεδόν της σχετικής νομοθεσίας, η οποία είναι πρωτίστως πολεοδομική, ως αρμόδιος φορέας αναφέρεται η «Πολεοδομική Υπηρεσία». Δεδομένου ότι με τις διατάξεις του «Καλλικράτη», οι αρμοδιότητες των Πολεοδομιών μεταφέρθηκαν στους Δήμους, πλην όσων ρητά αναφέρονται στο νόμο, αρμόδιος Ο.Τ.Α. για τις ως άνω ενέργειες είναι ο οικείος Δήμος. Οι σχετικές αρμοδιότητες της

Περιφέρειας προβλέπονται στο άρθρο 210 περί «Μητροπολιτικών Λειτουργιών».

Κατόπιν των ανωτέρω, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης θεωρείται ότι είναι επιβεβλημένη η **ανάληψη πρωτοβουλίας εκ μέρους των συναρμοδίων φορέων για την άμεση έκδοση του προβλεπόμενου στην παρ. 2 του άρθρου 268 ΚΒΠΝ προεδρικού διατάγματος**, ρυθμίζοντας διεξοδικώς τις επιμέρους παραμέτρους του ζητήματος, το οποίο για λόγους ενότητας και πληρότητας, ανεξαρτήτως της ύπαρξης των διατάξεων των άρθρων 422-433 ΚΒΠΝ, θα πρέπει να περιλαμβάνει, αυτοτελώς, διατάξεις σχετικές και με τις επικίνδυνες οικοδομές. Στο ίδιο διάταγμα μπορεί να προβλέπεται ότι η δαπάνη διατήρησης ή ανάπλασης του κτιρίου μπορεί να καλυφθεί με την παραχώρηση της οικονομικής εκμετάλλευσης του κτιρίου στο Δημόσιο ή τον οικείο Ο.Τ.Α., (εν προκειμένω ως Ο.Τ.Α. νοείται και η Περιφέρεια Αττικής, βάσει του άρθρου 210 του «Καλλικράτη» περί «Μητροπολιτικών λειτουργιών») και να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της παραχώρησης αυτής.

Επιπλέον, από το σύνολο των σχετικών διατάξεων, προκύπτει ισχυρή η **ανάγκη συντονισμού των ενεργειών των συναρμοδίων υπηρεσιών και φορέων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των αναγκαίων δράσεων** και τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση του ζητήματος, **ρόλος που καλείται να αναλάβει η Περιφέρεια Αττικής, ως Μητροπολιτική Περιφέρεια**, καθώς, δεδομένης αφενός της δημοσιονομικής συγκυρίας και αφετέρου της αποκτηθείσης στον τομέα αυτό εμπειρίας (διοικητική πολυπλοκότητα, γραφειοκρατικές καθυστερήσεις), κρίνεται ως αλυσιτελής η δημιουργία ενός νέου φορέα.

Παρίσταται, όμως, επιβεβλημένη η **εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου εκ μέρους της Περιφέρειας Αττικής** με συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων (συμπεριλαμβανομένων μη κρατικών / δημοσίων φορέων, ενώσεων πολιτών, επαγγελματιών κλπ), το οποίο θα καταδείξει τις βασικές κατευθύνσεις και στόχους της πρωτοβουλίας και εν συνεχεία, θα οριοθετήσει τους τρόπους και τις προτεινόμενες δράσεις, ενώ, βεβαίως, θα προτείνει ανά δράση και τους αντίστοιχους πόρους χρηματοδότησης.

Οι δράσεις που θα αναληφθούν θα πρέπει να προβλέψουν, να συνεκτιμήσουν και να στοχεύσουν και σε παράπλευρες ωφέλειες πλην των εμφανώς σκοπούμενων, την αισθητική, δηλαδή, λειτουργική και πολιτιστική αναβάθμιση των εν λόγω περιοχών και την άρση του κινδύνου. Ενδεικτικά, η ανάληψη των δράσεων αυτών θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας, αλλαγή πληθυσμιακού προφίλ, επενδυτική κινητικότητα, ενώ παράλληλα θα αποφέρει αύξηση εσόδων κρατικού προϋπολογισμού από φόρους και τέλη, ενώ θα ενισχύσει την απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων.

Αναλυτικά, οι προτεινόμενες ενέργειες έχουν ως εξής :

1. Διεξοδική καταγραφή των ακινήτων που εμπíπτουν στις περιπτώσεις **α)** των **εγκαταλελειμμένων** κατά την έννοια του άρθρου 34 α.ν. 1539/1538 «Περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων», **β)** των **επικινδύνως ετοιμόρροπων** κατά την έννοια του άρθρου 268 ΚΒΠΝ, **γ)** των λοιπών **επικινδύνων** κατά την έννοια του άρθρου 268 ΚΒΠΝ ακινήτων.
2. Εξέταση εκάστου αυτών ως τυχόν εμπίπτοντος στην κατηγορία των χαρακτηρισμένων ως «παραδοσιακών / διατηρητέων» κτιρίων.
3. Ανεύρεση των ιδιοκτητών με τη συνεργασία των αρμοδίων φορέων (Δήμος, Κτηματολόγιο) ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο κατά περίπτωση μέσον (ανάθεση έρευνας σε ιδιώτες).
4. Κλήση των ιδιοκτητών παραμελημένων ακινήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2717/1999 να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες.
5. Ενημέρωση της αρμόδιας Δ/νση Υπ. Οικονομίας περί κατάληψης των εγκαταλελειμμένων κατά τις κείμενες διατάξεις και διαχείρισή τους σύμφωνα με τις διατάξεις περί διοικήσεως αλλοτρίων.
6. Διάκριση των ετοιμόρροπων κτιρίων σε διατηρητέα και μη και διαδικασία συντήρησης κατά περίπτωση.
7. Διαβούλευση και αξιοποίηση στοιχείων και μελετών που έχουν ήδη καταρτισθεί από μη κρατικούς φορείς (ομάδες «κινήματα» πολιτών, όπως πχ της «Κίνησης Κατοίκων του 6^{ου} Διαμερίσματος του Δήμου Αθηναίων», οι οποίοι με δική τους πρωτοβουλία και πόρους έχουν ήδη προβεί σε καταγραφή κτιρίων αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος και ανεύρεση των ιδιοκτητών τους).

8. Εξέταση δυνατότητας ένταξης σχετικής πράξης στο ΕΣΠΑ ή σε άλλο πρόγραμμα.
9. Εξέταση συμμετοχής ιδιωτικής πρωτοβουλίας – θέσπιση επενδυτικών κινήτρων με σκοπό την ανάληψη από το ιδιωτικό κεφάλαιο του κόστους συντήρησης και ανάδειξης των διατηρητέων με αποκόμιση μελλοντικού οικονομικού οφέλους από την επανάχρησή τους.
10. Αξιοποίηση των κατάλληλων προς τούτο ακινήτων για τη στέγαση δημοσίων υπηρεσιών
11. Πεζοδρομήσεις – χαρακτηρισμός περιοχών ως ειδικών ζωνών

Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη διεθνή εμπειρία για την αναβάθμιση των υποβαθμισμένων κέντρων μητροπόλεων, αλλά και την υφιστάμενη – διαρκώς επιδεινούμενη – οικονομική και κοινωνική κατάσταση, προτείνεται η εξέταση της δυνατότητας επιχορήγησης ενοικίου σε πολίτες, κατοίκους ή ενδιαφερόμενους κατοίκους του κέντρου, προκειμένου να υποστηριχθεί η ανακατάληψη του κέντρου από τους παραδοσιακούς κατοίκους και επιχειρηματίες, καθώς και η προσέλκυση συγκεκριμένων οικονομικών και κοινωνικών ομάδων (φοιτητών, καλλιτεχνών), καθώς και η θέσπιση κινήτρων (οικονομικών, φορολογικών) που θα δώσουν τη δυνατότητα στους ιδιοκτήτες των εγκαταλελειμμένων ακινήτων να προασπίσουν με το βέλτιστο τρόπο την ιδιοκτησία τους.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να εξετασθεί και το **ζήτημα χορήγησης αδειών λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος**, η οποία έχει ανασταλεί από το Δήμο Αθηναίων από το έτος 2009 σε ορισμένες περιοχές του ιστορικού κέντρου, με αποτέλεσμα να επέρχεται μαρασμός και απαξίωση των διατιθέμενων προς τούτο χώρων. Θα πρέπει να αντιμετωπισθεί τόσο συνολικά, όσο και κατά περίπτωση, με σύγχρονη αντίληψη και στοχευμένες δράσεις, η χρήση της γης στις συγκεκριμένες, υποβαθμισμένες περιοχές, ενδεχομένως μέσω της τροποποίησης της κείμενης νομοθεσίας.

Η αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων κτιρίων προϋποθέτει την απόδοση σε αυτά «ήπιων» και βιώσιμων χρήσεων, ούτως ώστε να προσδώσει κοινωνικά, πολιτιστικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη χωρίς παράπλευρες επιβαρύνσεις. Οι υφιστάμενες δομές, ορθώς

αξιοποιούμενες, έχουν το προτέρημα της οικονομίας χρόνου και της ταχύτερης εκμετάλλευσης.

Η επιλογή του είδους χρήσης και του βαθμού επέμβασης θα προκύψουν από την εξέταση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των κτιρίων, της τοποθεσίας τους, (κύρια χρήση περιοχής, προσβασιμότητα με ΜΜΜ κλπ) και, φυσικά, από οικονομικά στοιχεία αφορώντα στο είδος και την έκταση της απαιτούμενης επέμβασης.

Απαραίτητος, φυσικά, είναι ο έλεγχος της οικονομικής βιωσιμότητας της προτεινόμενης χρήσης και η μέσω της νέας χρήσης εξασφάλιση εσόδων για τη διαρκή συντήρηση του κτιρίου.

Παράλληλα, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την ανάπλαση της ευρύτερης περιοχής στην οποία βρίσκονται τα κτίρια αυτά, ώστε να αναβαθμισθούν λειτουργικά και αισθητικά, με κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμη προοπτική.

Ήδη, με την προωθούμενη τροποποίηση του Γ.Ο.Κ., λαμβάνεται μέριμνα για την ανάπλαση του ιστορικού κέντρου, ενώ η ΕΛ.ΑΣ., η οποία εφαρμόζει Ειδικό Επιχειρησιακό Σχέδιο έχοντας διαθέσει επί 24ωρου βάσεως 600 αστυνομικούς, στον ετήσιο απολογισμό της αναφέρει κατά μέσο όρο 40 συλλήψεις και άνω των 100 προσαγωγών στην προσπάθειά της να καταστήσει και πάλι το κέντρο βιώσιμο. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη διακίνηση ναρκωτικών, στους παρανόμως διαμένοντες αλλοδαπούς και τα εκδιδόμενα πρόσωπα, καθώς και στην πάταξη του παραεμπορίου, παράγοντα που στερεί το κράτος από έσοδα και εξανεμίζει τις προσπάθειες των εμπόρων να διατηρήσουν, σε δυσχερή οικονομικά περίοδο τις επιχειρήσεις τους.

Από το μικρό χρονικό διάστημα λειτουργίας του Γραφείου του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης έχει γίνει εμφανής η ανάγκη συνεργασίας του Γραφείου μας με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας. Ήδη έχουν πραγματοποιηθεί δύο συναντήσεις με τους Γενικούς Διευθυντές για θέματα που απασχολούν τις υπηρεσίες της

Περιφέρειας, καθώς και μεμονωμένες συναντήσεις με ορισμένους Διευθυντές. Πρότασή μας λοιπόν είναι η καθιέρωση σε μηνιαία βάση των συναντήσεων αυτών, ούτως ώστε να αντιμετωπίζονται με ενιαίο τρόπο ζητήματα που απασχολούν επανειλημμένως τις υπηρεσίες και παρουσιάζουν δυσχέρειες νομικής φύσεως, προκειμένου να αποφευχθούν εν τη γενέσει τους φαινόμενα κακοδιοίκησης.

Περαιτέρω, κρίνεται σκόπιμο να ενημερώνεται το Γραφείο μας για εάν και με ποιο συγκεκριμένο τρόπο υιοθετούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες οι Αποφάσεις – Πορίσματα μας, ενώ σε περίπτωση μη συμμορφώσεως, πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς η άρνηση της υπηρεσίας για συμμόρφωση.

Κλείνοντας :

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής για τη συνεργασία και την υποστήριξη τους κατά το πρώτο κρίσιμο διάστημα λειτουργίας του νέου θεσμού του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης.

Ευελπιστούμε πως η συνεργασία αυτή θα συνεχιστεί και θα επεκταθεί, προς όφελος και των υπηρεσιών και των διοικουμένων.

**Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**

Μαρία Παπασύρου